

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24—	v upravnosti prejemate:
celo leto	12—	celo leto . . . . . K 22—
pol leta	6—	pol leta . . . . . 11—
četrt leta	2—	četrt leta 5:50
na mesec		na mesec 190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Inhaia vsak dan zvezoraznovodi nodelje in prazniki.

Inserati veljajo: petekostopa peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsah po dogovoru.
Upravnštvo naj se posiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.
to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnice se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 35.

Slovenski Narod* velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	za Nemčijo:
celo leto	13—	celo leto . . . . . K 28—
pol leta	6:50	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta	2:30	celo leto . . . . . K 30—
na mesec		

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znaka
Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvojni levo), telefon št. 35

Klerikalci — škodljivci ljubljanskega mesta.

Klerikalci so v zadnjem času predstovali vse svoje sile na to, da bi im najbolj oškodovali Ljubljano ter gospodarsko vpropastili.

Ta tendenca se vije kot rdeča nit skozi vse zakonske predloge, ki jih klerikaina večina v poslednjih letih sprejela v dejelnem zboru.

Smelo lahko trdimo, da ima vsak najdennejši sklep, storjen v dejelju zboru, skrito tendenco na ta ali način škodovati Ljubljani in njenemu prebivalstvu.

Ljubljano je treba ustrahovati, ne gre zlepa pa zgrada, to je makima vseli klerikalnih teženj in tremeljenj.

Temu svojemu smotru so klerikalci prikrojili novi občinski volilni ed, temu namenu ima služiti tudi ovi cestni zakon in 10milijonsko celzno poscijo.

Toda vsi ti atentati na interese a koristi ljubljanskega mesta in njegovega prebivalstva še klerikalcem izostavali, treba je bilo še na olj eklatantem način pokazati breznejno svojo mržnjo do Ljubljane in tudi so s tem najhujše prizadeti kulturni interesi celokupnega slovenstva.

Klerikalci so za to s samo enim amahom podrlji vse nadre, ki smo jih slovenci gojili več kakor pol stoletja, a se nam končno vendarle posreči vojevati v našem kulturnem srednju — v bolj Ljubljani tolikokrat začevano in toli zaželjene ognjišče znamosti in prosvete — slovensko vsečilišče.

Klerikalni poslanci so slovensko vsečilišče za desetletja pokopali že svojim izdajstvem v poslanski zborici na Dunaju, zato sklep glede vsečiliškega zaklada . . .

Ljubljana pa naj ostane navadno provincialno mesto brez vsakih predpogojev napredka in boljše bočnosti.

Saj je znano, da se poleg eminentnih trgovskih mest razvijajo, raso in napredujejo samo ona mesta, ki so center kulture in ki imajo zraven nizjih tudi najvišje prosvetne zade.

Zato izdajstvo klerikalnih poslancev na Dunaju, zato sklep glede vsečiliškega zaklada . . .

To nasprostvo proti slovenski univerzi pa je tem večje in globlje, ker bi se naj to vsečilišče ustavnilo v Ljubljani, ki jo vsak prepričani klerikalec sčvrsti in mrzi iz dna svoje črne duše.

In če so klerikalci nasprotniki slovenskega vsečilišča, a to očividno izpričujejo vsa njihova dejanja, potem so tudi nasprotniki in sovražniki napredku in razvoju Ljubljane.

Vzemonimo pa sedaj, da bi nam nobri bogovi vkljub klerikalcem vendarle naklonili v doglednem času slovensko vsečilišče.

Klerikalni poslanci so slovensko vsečilišče za desetletja pokopali že svojim izdajstvem v poslanski zborici na Dunaju, smrtni udarec pa so sadali naši vsečiliščni zahtevi s vsem znanim sklepom preteklo soboto dejelnem zboru, da se naj začakl, amenjen za zgradbo bodočega vsečiliškega poslopja v Ljubljani načeli kot brezobrestno posojilo klerikalni »Zadružni Zvezki«.

S tem svojim sklepom so na najrezvestnejši način oškodovali interes ljudi, takoreč ukradli vso njeni lepošo odočnost.

Cisto gotovo je namreč, da bo ljudi skleni klerikalne večine, naj se vsečiliški fond porabi v druge slike, tolmačila tako, kakor da so se slovenci odpovedali zahtevi po svoji

univerzi, ter iz tega tudi izvajala konsekvence.

Ako smo bili še preje zelo, zelo oddaljeni od momenta, da se nam izpolnijo naši vsečiliški postulati, smo sedaj za nedogleden čas naravnost obsojeni v to, da se sprijaznimo z dejstvom, da ne bo osdaje naša zahteve po slovenski univerzi nihče več smatral za resno, kar pomenja toliko, kakor da je vsa stvar za nedogleden čas pokopana.

Za klerikalce je to seveda deveta briga. Saj je znano, da so klerikalci strupeni sovražniki vsečilišča na predka in vseki prosvete. In če so se kdaj javno postavljali kot boritelji za slovensko vsečilišče, je bilo to samo hinavstvo in lieemernstvo.

Stvar je bila pač popularna, zato so smatrali za oportuno, da se zavzemajo vsaj na videz za njo.

Sedaj pa se jim je zazdelo, da so že dovolj močni, da lahko nastopijo tudi proti popularnim stvarim.

In sneli so krinko z obraza ter se pokazali v svoji pravi podobi kot nasprotinci slovenskega vsečilišča.

To nasprostvo proti slovenski univerzi pa je tem večje in globlje, ker bi se naj to vsečilišče ustavnilo v Ljubljani, ki jo vsak prepričani klerikalec sčvrsti in mrzi iz dna svoje črne duše.

Zato izdajstvo klerikalnih poslancev na Dunaju, zato sklep glede vsečiliškega zaklada . . .

Ljubljana pa naj ostane navadno provincialno mesto brez vsakih predpogojev napredka in boljše bočnosti.

Saj je znano, da se poleg eminentnih trgovskih mest razvijajo, raso in napredujejo samo ona mesta, ki so center kulture in ki imajo zraven nizjih tudi najvišje prosvetne zade.

In če so klerikalci nasprotniki slovenskega vsečilišča, a to očividno izpričujejo vsa njihova dejanja, potem so tudi nasprotniki in sovražniki napredku in razvoju Ljubljane.

Vzemonimo pa sedaj, da bi nam nobri bogovi vkljub klerikalcem vendarle naklonili v doglednem času slovensko vsečilišče.

V tem slučaju bi bilo najmanj, kar bi vrla od Ljubljane zahtevala, da zgradi na svoje stroške za vsečilišče potrebno poslopje.

Tako poslopje bi bilo najmanj 2 milijona.

Ker so sedaj klerikalci pobasali vsečiliški fond, ki je bil v prvi vrsti namenjen za zgradbo universitetnega poslopja, in ga brez dvoma ne

bodo nikdar več vrnili, bo seveda mestna občina morala najeti posojilo v znesku kakih 2 milijonov, aki bi hotela zgraditi univerzo. A ker danes razen škofa Antonia Bonaventure in klerikalne »Zadružne Zvezke« nihče več ne dobi brezobrestnega posojila, bo mestna občina morala plačevati od najetega posojila najmanj 6% obresti, to se pravi vsako leto okroglih 120.000!

Res je sicer, da bo kasneje država plačevala za poslopje gotov znesek kot najemnino, toda čisto gotovo je, da ta najemnina niti od daleč ne bo dosegala obresti!

To je novo poglavje, nov dokaz za ono gorečo ljubezen, ki jo goje klerikalci nasproti Ljubljani!

Novi cestni zakon, dejelno milijonsko posojilo in sedaj sklep glede vsečiliškega zaklada, zares to so najevidentnejše priče klerikalne ljubavi do ljubljanskega mesta in njenega prebivalstva!

Res, zavidanja vredna prihodnost se obeta Ljubljani, ako bo se dala ujeti v klerikalne mreže!

Roj za Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

Beseda o izdajaleh.

Pri Sv. Lenartu v Sl. gor., 22. februar.

Vse volilne sleparije bi ne mogle prinesti nemškatarski kliki pri Sv. Lenartu v Slov. gor. zmage, aki bi se ne pojavile v naših vrstah izdajice, praveati novodobni Efijalji. Da so prelomili Karel Aubl, Marija Aubl in Janez Kranje svojo opetovanjo dano besedo, da se sploh ne udeleži volitve, nas ni toliko iznenadilo, saj so nemškatarski. Kakor dolgo se je pač dalo, so izkorščali zaupljive Slovence, sedaj pa so šli poljubovat šibe, ki jih je ravnikar tepla. Hujše pa nas je zadele postopanje efijalske trojice:

poslanca Ivana Roškarja, predsednika slov. katol. polit. društva za lenarski okraj dr. Franca Tiplicha;

predsednika slov. katol. polit. društva za lenarski okraj dr. Franca Tiplicha;

slov. notarja Franca Štipica.

V razumevanje te trditve naj služijo slednje podatki. Vsled že po pisane mahinacije nemškatarske stranke nepopisno ogrečenje.

Bilo je vsem na prvi mah jasno, da je zlezel neodvisni »slovenski zdravnik dr. Franc Tiplič, rojen žaliboz v slovenskem Veržetu na Murskem polju pod klop, menda iz strahu, da bi se ne zameril kakemu nemškatarskemu mesarju? Jezu in ogrečenje volilcev je bilo tem bolj opravljeno, ker je na predlog Slovencev imenovalo mariborsko okrajinno glavarstvo baš dr. Franca Tiplicha za zaupnega moža slovenskih volilcev v volilni komisiji.

Vendar pa na predvečer volitev pri omenjeni seji nismo mogli verjeti na kako nemožatost dr. Tiplicha in smo vendar enoglasno sklenili kandidirati ga v prvem razredu. To se mu je takoj sporočilo z zahtevo, da strogo in natančno izvršuje njemu poverjeni posel zaupnega moža v volilni komisiji.

Drugo presenečenje. Slovenski notar Franc Štipica, doma iz Ribnici, kot Edelman.

Komaj se je pri že tolikrat omenjeni seji nekaj poleglo razburje-

stii z dvema nemškatarskima. Ako bi ostal iz tega nastali položaj nespremenjen, ni bilo sploh mislit na nobeno zmago. Ali usoda je hotela drugače. Vincenc Sarnitz, nemški gostilničar in volilec v 1. razredu, je naenkrat tako nevarno zbolel, da se pričakuje še danes vsako uro njegova sinrt. Ta mož ima kar dva glasa v 1. razredu. Prišlo bi torej do žrebanja med slovenskimi nemškatarskimi kandidatimi. Vsesled nepričakovane bolezni Sarnitzeve je nastala med nemškatarskimi volilci nepopisno zmeda in poparjenost, ki je očvidno vplivala tudi na volilce drugih razredov.

V skupni seji obeh slovenskih strank se je takoj sklenilo udeležiti se volilcev s posebno vmeno v prvem razredu.

Na predvečer pred volitvijo, to je v pondeljek, se je določil še enkrat odločilni pomemek, na katerem bi se določili kandidati in način postopanja pri volitvah.

Prvo presenečenje. Nenadna bolezzen zdravnika dr. Franca Tiplicha.

Pole ure po tistem času, ki je bil dočlan za otvoritev omenjene važne in odločilne seje, prinese domači g. župnik Janžekovič nepričakovano vest, da je bil dr. Tiplič pred eno uro pri njem in mu je sporočil, da je neadoma zbolel. Trgalo ga je bojda v ušesih. Zato se (dr. Tiplič) te seje ne more udeležiti in tudi sproča, da na noben način ne sprejme kandidature v prvem razredu.

Vsled te novice ločili se je vseh navzeci volilcev brez razlike stranke nepopisno ogrečenje.

Bilo je vsem na prvi mah jasno, da je zlezel neodvisni »slovenski zdravnik dr. Franc Tiplič, rojen žaliboz v slovenskem Veržetu na Murskem polju pod klop, menda iz strahu, da bi se ne zameril kakemu nemškatarskemu mesarju? Jezu in ogrečenje volilcev je bilo tem bolj opravljeno, ker je na predlog Slovencev imenovalo mariborsko okrajinno glavarstvo baš dr. Franca Tiplicha za zaupnega moža slovenskih volilcev v volilni komisiji.

Vendar pa na predvečer volitev pri omenjeni seji nismo mogli verjeti na kako nemožatost dr. Tiplicha in smo vendar enoglasno sklenili kandidirati ga v prvem razredu. To se mu je takoj sporočilo z zahtevo, da strogo in natančno izvršuje njemu poverjeni posel zaupnega moža v volilni komisiji.

Tretje presenečenje. Bolezen drž. in dež. posla Ivana Roškarja, predsednika slovenske kmečke zveze za Sp. Štajersko in odličnega branitelja verskih in narodnih svetinj slovenskega naroda.

Poslanec Ivan Roškar je bil dočlan, da voli za slovensko okrajinno

je zaradi »moškega« postopanja predsednika slov. katol. političn. društva za lenarski okraj, dr. Franca Tiplicha (ta gospod je pristaš klerikalne stranke), je zadevo zborovalec že drugo presenečenje. Prisotni notar Fran Štipica predloži zboru nanj naslovljeno pismo zbolelega Vincenca Sarnitza, katero je bojda ta podpisal v navzočnosti »nemških« mesarjev Solaka in Slaviča. V tem pismu roti Vincenc Sarnitz, ta zagrizeni nemškatarski, notarja Štipica, naj se ga usmili in ne gre volit. Potem bi se tudi Sarnitzu v slučaju potrebe ne bilo treba dati prenesti na volilce. Štipica naj bo »Edelman«

hranilnico. Pričakovali pa smo od njega tudi dejansko podporo v drugih slučajih, ker ima kot poslanec imuniteto. Bili smo te dejanske in moralne podpore tem bolj potrebeni, ker sta prišla nemškutarjem pomagat državna poslanca. M. alik in W. a s t i a n ter cela četa nemških častnih občanov. Vedeli smo povrtega, da g. poslanec Roškar ta dan (torek) itak vedno pride k Sv. Lenartu, ker dobi za uradni dan hranilnico dajete 8 K. Teh 8 K še ni namreč ta gospod nikoli izpustil, čeravno je prihajal včas od svojih dijetnih žetev na Dunaju in v Graude sele v ponedeljek zvečer domov. Na dan volitve, to je v tork, pa prinese ob pol 12. uri dopoldne neki sel od bližnjega Sp. Jurja, kjer je dñeni orjak Roškar doma, pismo, v katerem nam je poslanec Roškar sporočil, da se je nekaj prehidal in da torej ne more priti volit. To je storil Roškar dve uri pred volitvijo! Vsi smo takoj vedeli, da se je zbal priti v preozko dotiko z nemškutarji. Radovedni smo na posledice tega presramotnega Roškarjevega narodnega izdajalstva. Roškar je danes, vsaj po imenu, načelnik največje slovenske stranke na Sp. Štajerskem, to je slov. kmečke zveze in kot tak eden izmed voditeljev slov. naroda na Sp. Štajerskem. Ali more klerikalna stranka, ako da le še količaj na svoje slovensko ime, trpeti tega izdajalec še dalje na svojem čelu? Ni zapustil samo slov. naprednjakov v narodnem boju, zapustil je tudi lastne svoje somišljene. Samo ob sebi nimevna je zahteva, da se naj od Roškarja zahteva, da odloži vse svoje mandate, katere je dobil iz rok slovenskih volilcev in — zgne. Po njenih aferah na nemškem Štajersku, ki so se pred dvema letoma odkrile, bi že to davnej moral storiti.

Na volilni dan I. Beg dr. Franca Tipliča.

Na pritisk svojih pristašev je šel dr. France Tiplič na dan volitev vendar v volilno komisijo. Toda ne vprašajo, kako in kedaj. Ostal je pri volitvi samo takrat, ko je volil tretji razred, za katerega se Slovenski sploh nismo vrgli v volilni boj. Takoj po sklepnu volitev iz tretjega razreda pa je dr. Tiplič podpisal volilni akt in se odstranil kot slovenski zaupnik iz komisije poprej, kakor je prišel na vrsto prvi volilci drugega razreda, v katerem so posegli Slovenci v boj. Krono pa je postavil poštenjak dr. Franc Tiplič svojemu izdajstvu z begom ob pol 2. popoldan. Ob dveh popoldan se je imela namreč vršiti odločilna borba za prvi razred, v katerem bi moral priti do zrebanja. Ko se je šlo za naš največji interes, da bi slovenski zaupni mož v komisiji pazil na zrebanje ter preprečil vsak eventualni švindel, je vrgel dr. France Tiplič puško v korujo in pobegnil z vozom bogvkom, ne da bi bil volil. Upamo, da so sedaj tudi pošteni ljudje v klerikalni stranki spoznali tega človeka in mu bodo dali zaslzeno breco. Kajti Tiplič je odslej nemogoč kot predsednik slov. kat. pol. društva za lenarčki okraj in nemogoč v javnem življenju sploh.

Na volilni dan II. Izdajstvo notarja Franeta Štipice.

Roškarju in Tipliču se je postavil na stran kot tretji vredni drug notar France Štipica, ki se je šutil nekoč med naprednjake, a si je iskal zadnja leta varnega zavetja pri klerikaleh. Imel pa tudi ni pri klerikalih sreč; nikdo mu ni zaupal, v klerikalno posojilnico se ni mogel vrniti in tudi pri okr. hranilnici niso rabil ravnali z njim. Na dan volitve so kazali že dopoldne različni simponi, da glede zanesljivosti tega mo-

ža ne more biti vse v redu. Pogost obiski dr. Flachkega in dr. Žargasta pri Štipicu so nam dali mislit, da je Sarnitzovo stanje vendar tako slabo, da ga kako prenačanje na vellike sploh ni mislit. V tem prepričanju nas ni prav nič motila okolnost, da so oglegasci postavili pred Sarnitzovo hišo nosilnico, češ, da bi sposnali, kako resno misli Sarnitz na volitev. Trč je bil pneumeum in prekoren. In sedaj pazite: Četr ure pred začetkom volitve v prvem razredu so nosilnici naenkrat odnesli. Kmalu na to je pridrvel na zbirališče slovenski volilec notar Fran Štipica in je naznanil, da je raztrgal svojo legitimacijo in da se ne udeleži volitev, ker sta se zbal tudi Roškar in Tiplič. Zastonj se mu je dokazovalo, da bo okrajna hranilnica kljub temu volila; če sta tudi Roškar in Tiplič politična falota, ni treba, da bi bil tudi on. A pomagalo ni nič. Naglo je zapustil sobo in se odpeljal na pripravljenem vozu nemškutarja Jurja Goloba. Ostali štirji slovenski volileci so se udeležili volitve in propadli s 4 glasovi proti 5 nemškutarjam. Ves slovenski narod pa naj sodi te dogodek in izvaja iz njih potrebne posledice! Mi lenarčki Slovenec bodemo navzicle izdajalcem iz svojih lastnih vrst živeli naprej — in vi slovenski bratje po širni domovini, nas bedete pri nadaljevanju našega boja za Lenart podpirali.

Papa triumphant.

Dunaj, 24. februar.

Danes se oficijalno poroča, da pošte nemški cesar svojega sina in prestolonaslednika Friderika Viljema v Rim izrazil čestitke nemške države k italijanskemu jubilantu. Z drugimi besedami: intrige Vatikanu so bile tudi na protestantskem nemškem dvoru zmagovalne in so dosegle, da se nemški cesar Viljem v spominskem letu zjednjene Italije izogne večnega mesta in v njem kraljuječe Italije.

Zdaj smo tudi mi poklicani sprengoriti o tem dejstvu besedo! Ker nam ta dogodek razkriva dvoje pravresnih vprašanj, ki ste važni za nas kot naprednjake in še bolj važni za nas kot državljane.

Pred štiridesetimi leti je končala papeževa posvetna slava. Velika ideja Zjednjene Italije, ki je že leta 1866. triumfira proti Avstriji, se je uresničila, ko je italijanska armada zasedla Rim, ter je razširjena in na nove temelje postavljena država odkazala papežu bogati in velikanski Vatikan kot rezidenco, zasigurala mu s posebnim garancijskim zakonom brezkrbo življenje ter mu zajamčila respekt pred njegovim dostenjanstvom.

Namestnik onega, ki je rekel, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta, je bil na ta način zopet povrnjen svojemu vzvišenemu poklicu, ki bi s posvetno vladom ne smel imeti ničesar opraviti.

Vesoljni klerikalizem pa je občutil deposesijo papeža kot smrtni udarec. »Sv. Oče — jetnik« je postal od onih dni voditelj najobupnejših in najgorostasnejših političnih načrtov, strupeno sovraščo do mlade Italije je navdalo sreca vseh, ki hočejo, da bi bila cerkev politična velesila, mesto da bi stremili za njenimi vzvišenimi cilji. Prva leta papeževega »jetništva« je klerikalizem morda resno upal, da se vrnejo časi papeške svetovlade, Avstrija, Španija in Francoska so bile velike katoliške države, kjer se je z uspehom moglo delovati v tamnam. Toda papež ni izgubil le svoje države, izgubil je tudi polago-

prošnjami. Te ga premagajo in on odide.

Gospodarica pa je preveč razsrena, da bi ji to prizanesla in zato jo usmrtil.

Oba se iz strahu odstranita. Solnce zzhaja, kakor je preminula ona, nedolžna in čista deklica. Tema zavlada in pričnejo se orgije strasti.

Trijec se vrne in vidi njo mrtvo. Strastno pritisne meč na svoje ustnice in zapriseže maščevanje.

Skrije se v temen kot. Služabnik pride v sobo in trije ga neopaženo napade in usmrtil. Zopet zavlada tišina. Kmalu na to pride tudi gospodarica. Tudi njo zdesna ista usoda. Toda ona rani pred smrto tudi trije in ga posveti smrti.

Krasna je prikazen služabnica. Čista, nedolžna deklica, ki ljubi vse ljudi. Njene kretnje, njen obraz polne nebeske miline spominjajo na Krista in njegovo besede: »Odprniti!«

Toda ona mora poginiti, ker je človeštvo slabšo. In ravno v tem obstoji ona velika tragika. Dobri poginjajo, in ker poginjajo, padajo tudi drugi ljudje in se more in pokončujejo. Kako vzvišena ideja v taki drami!

Krasno slikajo Japoneci smrt. V tem je vsak igralec že sam po sebi umetnik. Oči osteklene in agonija se prične. Človek težko diha, pada ... dokler se ne zgrudi in izdihe.

Ta skuša sedaj trije rešiti in poda mu protistru. Trije se vzdrži in ona mu razloži ves položaj in mu svetuje in ga prosi, naj se odstrani. Divji boj se prične v duši trijev.

Večkrat ga premaga hrepenjenje

po osveti, moritvi, a vselej ga odvrne

od tega ona z milimi, nedolžnimi

ma politično moč v Franciji in Španiji — izgubil je vsekodaj, da kdaj že kraljuje kot rimski vladar.

Pričakovali bi bilo, da se papež svoji usodi uča. Toda kakor otrok, kateremu odvzameš igračo, je užajeno zavračal od italijanske vlade mu zakonito na raspolago dane milijone in podpihalo sovraščo vsega klerikalnega sveta proti Italiji, sovraščo, ki ima nekrščanski značaj gole maščevalnosti.

Ko je letos napočilo jubilejno leto zedinjene Italije in se je raznesla vest, da pridejo vladarji prijateljskih držav v Rim osebno čestitati, je Vatikan vložil svoj protest. V mestu, kjer se nahaja »papežki jetnik«, k jubileju »nasilstvo proti cerkvi«.

V Avstriji si je bila rimska kurija svojega popolnega uspeha gotova, več pa je stale delo na nemškem dvoru, kjer kraljuje sicer protestant, ki pa je v svojem svetovnem naziranju v svoji cesaristični megalomaniji tako soroden idejnemu krogom Vatikanu, da ga papež časti kot enega svojih najboljših prijateljev. Katoliški župnik sicer ne sme pokopati protestanta v blagoslovjeni zemlji, poglavari cerkve pa prosi nanj božje blagoslova ...

Tudi v tem slučaju je moč Vatikanu premagala. Lutrovogova duha. Viljem ne pride v Rim ob časn, ko papež tuguje, Viljem se postavlja na stran vesoljnega klerikalizma proti lastnemu zavezniku.

Poslednje dejstvo zasluži največjo politično pozornost. Italija, zvezana z Avstrijo in Nemčijo, bo praznovala svoj jubilej — brez svojih zaveznikov, ki se odkrito postavljata na stran njenega sovraščnika. V Rim pa pridejo zastopniki druge — trozvezni ravno ne prijazne — skupine držav: francoski predsednik, angleški kralj in tudi najbrž ruski car, ter bodo navdušeno pozdravljeni. In v isti meri, v kateri se bodo dvigale simpatije za druge države, bo postajalo nasprotstvo proti trozvezu vedno večje. Italija bo pozdravila kot goste tudi balkanske vladarje, ž njim bo zvezala še ozje politične stike — nam v škodo.

Italija od svojih zaveznikov bojotirana — prizor, ki mu ga v politični zgodovini ni para!

Temelji trozvezje se rahljajo. Papež triumfira — nam pa grozi velika nevarnost, da ostanemo, obdani od neprijateljev, z Nemčijo sami in naša država bode morala čutiti moč klerikalizma — v nevarni osamelosti z Nemčijo ...

Klerikalizem ne ovira le našega notranjega razvoja — temveč je eminenčno nevarno tudi zunanjemu ugledu in varnosti monarhije.

Učimo se od nasprotnikov.

Naši klerikaleci vedno z nekakim ogorčenjem zavračajo očitanje, da vmešavajo v svoje politične delovanje vero, oziroma da naravnost izrabljajo vro v svoje politične svrhe. Sedva verjame tem njihovim besedam samo tisti, ki si ni še nikdar ob blizu pogledal delovanja klerikalnih strank vseh narodov. Sicer pa klerikaleci v svojih glasilih, ki uravnavajo njihovo delovanje, to popolnoma jasno priznavajo in dajo celo direktivo, kako se mora vera vporabljati v politične svrhe. Za avstrijski klerus se izdaja »Korrespondenzblatt für den katholischen Klerus Österreichs«, ki ima prilog, nazivano: »Hirtentasche«. Ta »Hirtentasche« ni morda političen list, temveč pastoralen. In ta list direktno zahteva od katoliških

človeških vrednosti, da ga vsega očita.

Bogata Japonka se pripravlja za sprehod. Tam v daljavi je vidno more. Nekdo igra med tem na gitarsmisic. V cvetocem vrtu igra in njegove oči strme tja na more. Tako božanstvena tiha melankholija se razplete, da vztrepeta vsaka duša. Človek misli, da čuje peti Homerja tam dol ob Egejskem morju o radosti in nesreči Odiseja — človeka.

Japonka se oblaže in odide na sprehod s svojim starim služabnikom. Kmalu pride v hišo majhna deklica, ki nosi težko breme. Povzroča ji to breme toliko napora, da človek dvoni, če je bo prinesla do cilja. Končno se ji to posreči.

Toda tam zagleda lišči in ogleda one bogate Japonke. Otoško se prične zavljati nad tem. Njen jezik in govor izraža brezmejno, nedolžno veselje. Naličja se in oblaže v gojepno oblike.

Zaslišijo se koraki in revica se ustraši. Odličen Japonec pride. Prenese seboj šopek. Toda ta revica se ga tako boji, da skrije obraz v preprogah stopnic. Japonec misli, da ima pred seboj gospodarico, ker vidi njeno obliko in je skrajno učenjen in razserjen nad tem, da ga noče pogledati in sprejeti njegovega daru. To velja na Kitajskem in Japonskem na največjo žalitev.

Dušovnikov, da vse svoje delovanje posvete politiki. List pravi: »Enkrat se mora vendar odpraviti nazajstvo verake, bolje rečeno, gnilega liberalnega katolicizma, po katerem nima vera in politika nicesar skupnega.«

S tem ta list torej javno prizna, da morata vera in politika nastopati skupno, to se pravi, da naj vera služi v politične namene.

Vprašanje pa nastane: Kako naj

katoliška duhovščina izpoljuje to svojo nalog? In tudi na vprašanje odgovarja list. »Mi moramo ljudstvo vzgajati, izobraževati, ga opozarjati na njegove dolžnosti, ga politično šolati, dati mu moramo v roke orožje, ki edino povzroči, da zmagajo krščanske ideje — časnike. List navaja tudi besede papeža, ki jih je leta 1908 govoril naprav nemku uredniku, ki mu je poročal o uspehih Pijevega društva: »O, ti časniki! Nitij ljudstvo, nitij duhovščina ne razume časnikov. Gradite cerkve, snujte šole, izvajajte vsa mogoča dobra dela, — vse vaš trud bo brezuspešen, če znamenjate največje in najmogočnejše orožje sedanjega časa, časopisje.«

Papež smatra torej časopisje za važnejše nego misijone, šole, cerkve itd., in sicer politično časopisje. Klerikaleci se tudi teh papeževih besed drže. Naša klerikalna stranka je izborno organizirala svoje časnikarstvo, dobro vedoč, da so dobro podprtji časniki glavni predpogoj političnih, pa tudi gospodarskih uspehov. In popolnoma smelo smemo trdit, da vse delovanje klerikalne stranke stremi predvsem za tem, da kolikor mogoče razširi svoje časnike. Pri tem se poslužuje vsega onega velikega aparata, ki ga ima na razpolago.

Od škofa pa do zadnjega mežnarja, vse agitira za klerikalno časopisje. Ni nedelje ali prazniki, da bi se duhovniki v svojih pridrigah ne spominjali svojega časopisa. In pričnati moramo, da imajo klerikaleci pri tem svojem delovanju tudi uspehe.

Ravno to delovanje naj bi si naši pristaši vzeli za vzgled. Naši pristaši so namreč ravno v tem oziru precej mlačni. Niso še prav spoznali velikanskega pomena, katerega ima napredno časopisje za razvoj napredne ideje. Naši ljudje smatrajo za nekako breme, nekateri celo za nekako dobro delo, če si naroče ta ali oni napredni list. Ne pomislijo pa, da ravno s tem, ker vse premalo uvažujejo važnost naprednega časopisa, gladijo pot klerikalizmu.

Pravzaprav bi bila pa najsvetješa dolžnost vsakega napredno mislečega človeka, da si naroče vsaj en slovenski napredni list. Ne zadošča pa, da je sam naročen na list, temveč mora na to delovati, da pridobi vsaj enega naročnika. Kakor hitro se bo ta zavest polastila naše širše javnosti, tedaj se nam ni batiti, da bi klerikalizem še nadalje prodiral, temveč bo naša.

Casniki, in sicer napredni časniki so ono orožje, s katerim se uspešno pobija klerikalizem ter se zabranjuje njegovo pogumno prodiranje. Kdor se pričeva med bojevnike za napredno misel, kdor hoče aktivno poseči v ta velepotembni boj, od katerega je odvisna kulturna in gospodarska božnost slovenskega naroda, si mora nabaviti orožje, ki je edino uspešno vporabljati v tem boju — varočiti in razširjevati mora napredno časopisje, predvsem torej »Slovenski Narod« in »Slovenski Dom«. Tuuntam so še ljudje, katerim se škoda zdi za onih par krone, katere mora izdati za časopisje. Zalostno in tudi sramotno je tako naziranje. Časopisje je da-

našo vzdavo natančno preše.

Del. Čeglinski je odgovarjal na izvajanja del. Chiarija, ki je pojavil, da je za sporazum med Srbijo in Avstrijo najbolje, ako se o vseh skandalih molči. Govornik je temu odločno neugovarjal in izjavil, da bi bilo za Aehrenthalo najbolje, če prična vse svoje pregrehe in napake. Edino ta pot bi b

log sprejel, je to udarec ogrskemu na-
rodu.

Ministrski predsednik grof K h u e n - H e d e r v a r y je odgo-
voril, da je interpeliral v tej zadevi
avstrijskega ministrskega predsednika.
Ta mu je izjavil, da se je Blaniki-
nijev amendement le pomotoma spre-
jel in da bo avstrijska vlada v go-
sposki zbornici zastopala stališče,
nači se sprejme prvotno besedilo. Na
ta način se bo zadeva vrnila avstrij-
skemu drž. zboru, kjer se bo vse zopet
popravilo.

Na to so prešli v debato o bančni
predlogi. Po malem odmoru je poro-
čel referent imunitetnega odseka
posl. D a r v a y o zadevi posl. H o e c k,
ki je v prejšnji seji razdalil
predsednika. Odsek je sklenil, da mora
posl. H o e c k prositi zbornico odpu-
ščanja. Ker je stopil posl. H o e c k v
zbornico, ga je skrajna levica burno
aklamirala. Izjavil je, da respektira
zakon, ter prosil zbornico odpušča-
nja.

Na to se je nadaljevala specielna
debata o bančni predlogi.

V Rusiji se baje pripravlja dru-
ga revolucija. S tem vprašanjem se
bavi konzervativni »Kijevljani« in
smatra dijaške nemire kot nekak za-
teček. Ruski revolucionarji so imeli
tajno zborovanje v Finlandiji, kateri
ju je predsedoval znani terorist Savinkov. Na tem zborovanju so skle-
nili, revolucionarji obnoviti. Ravnost so
sklenili voditelji ruske stranke soci-
alnih revolucionarjev, ki so imeli tu-
di v Finlandiji svoje posvetovanje.
Židovska revolucija organizacija je
imela svoje posvetovanje na Dunaju.
Kakor se vidi, imajo revolucionarji
zopet denar. Kje so ga dobili? List je
menjava, da so ga najbrže dobili iz
Finlandije. Toda o tem se mora dvo-
miti, ker Finlandija nima toliko sred-
stev. »Kijevljani« je prepričan, da
estane le pri poskusih, kajti mase
ruskega ljudstva se ne dajo zapeljati.
Tudi sedanja vlada obstoji iz mož,
ki imajo trdo roko. Prva revolucija je
mnogo naučila russki narod in ru-
sko vlado.

Rusko - kitajski konflikt je po-
polnoma poravnjan. Kakor poroča
»Matin«, kitajska vlada ni dala ruski
vladi samo popolnega zadoščenja,
tenveč hčce tudi podaljšati rusko-
kitajsko pogodbo iz l. 1881, ki poteče
meseca avgusta.

Turški finančni minister je v
zbornici razvil svoj program. Izrekel
je upanje, da so bodo vsaj v enem
mesecu začela pogajanja zaradi av-
stro - ogrske trgovinske pogodbe. —
Kakor poroča »Frankfurter Zeitung« je
turški mornariški minister sklenil
s tvrdko Armstrong in kom. pogod-
bo glede gradnje 2 dreadnoughtov.
Obe ladji, boste veljali 36 milijonov
mark.

Štajersko.

Dež. posl. Ornig o vzhodnjestajerski
transverzalni in dalmatinski železnici
V Celju, 21. februar.

Dež. poslanec Ornig je objavil v
nekem graškem dnevniku sledeče za-
nimive podatke o stanju akcije za že-
leznicu Dunaj - Feldbach - Purkla-
Ptuj - Brežice - Novo mesto - Ognina-
Split: »Prevažen del velike železni-
ske zveze Dunaj - Split, oni del čez
Wechsel, je že od lani zgotovljen in v
prometu. Gradnja manjkače delne
proge (?) Hartberg - Gleisdorf je tu-
di že skoro zagotovljena. Tretji del,
ki izhaja iz Purkle, a bi vendar lahko
napravil ovinek tudi čez Radgono in
Sv. Križ na Murskem polju, in ki bo
segal do Rogatca, je že večinoma ko-
misijonec ogledan in se je predlo-
klj generalni načrt železniškemu mi-
nistru. Detajlnega načrta, saj progo
Ptuj - Rogatec se bode južnoavstrij-
ski železniški odbor po enoglasnem
sklepu v najkrajšem času lotil; okraji-
ni zastop ptujski je prevzel garan-
cijo za posojilo 20 tisoč kron, katere se
bodo v ta namen porabili. Za garan-
cijo so glasovali nemški in slovenski
člani okrajnega zastopa. Pričakovati
je tudi, da bo štajerski deželnih odbor
predlagal deželnem zboru, ko se sni-
je, višji donešek za izvršitev tega de-
tajlnega načrta, saj je delžel kot last-
nica Rog. Slatine sama na celi zadevi
interesirana. Štajerski deželnih odbor
bo storil to tem bolj, ker ni pričakovati,
da bi prevzel najhni in ubogi
rogarski okraj garancijo za kako več-
jo posojilo v železnične namene. V
stadiju razvoja je tudi zadeva želez-
nice iz Rogatca v Brežice, tako da je
štajerski imenovanje velike trans-
verzalne železnice na najboljšem po-
tu do realizacije.

Da bi se veliko potezno podjetje
železnične zveze med Dunajem in
Splitom tudi velikopotezno obravnavalo,
sem se obrnil, samoobsebi
umevno, tudi do merodajnih činitelj-
ev na Kranjskem in sem stopil v
zvezo s kranjskim deželnim odborom
in dež. glavarjem Šukljetom. Našel
sem pri teh činiteljih čvrste sobje-
vne. Na Kranjskem se priprav-

lja večja akcija za nadaljevanje šta-
jerske transverzalne železnice na
Kranjsko. Spomeniča kranjskega de-
želnega odbora že leta na merodaj-
nem mestu. Ker je proga Novo mesto - Metlika že v delu, je le še odprt vprašanje železnične zveze med Bre-
žicami in Novim mestom. V tej zadevi
je stopil kranjski deželni glavar z
meno v zvezo. In parenthesis moram
tu opomniti, da vedo ljudje na Kran-
jskem tako dobro, kakor mi na Štaj-
skem, da se more tako velikansko pod-
jetje, kakor je železnična zveza med
Donavo in Jadrankom morjem, le
tedaj izvršiti, ako sodelujejo vsi ude-
leženi krogi. Potreba kooperacije je
torej očvidna. Na tem stališču stoje
tudi dvorni svetnik pl. Šuklje, kateri
mi je naravnost povedal, da mora-
mo pri rešitvi teh praktičnih vpra-
šanj pozabiti na vse narodne diferen-
ce in skupno delovati. Da je tudi
kranjski deželni odbor tega imenuja-
lahko pošnamete iz tega, da je kran-
jski deželni odbor v svoji seji dne 16.
januarja graški paroli popolnoma
pritrdir: priznal je železnično progo
Hartberg - Gleisdorf kot važen in po-
treben del vzhodnje Štajerske železni-
ce in je sprejel to zahtevo tudi v svoj
železnični program... Tozadenvi dopis,
kateri je že odposlan železniške-
mu ministru, priča, da je celo ak-
cija popolnoma enotna. Trasiranje
železnic iz Brežic v Novo mesto je
stvar kranjskih interesentov; mnogi
zahtevajo na progi proti Novemu mesto
vazno spremembe. Nekaj drugega je
z omimi delom te železnic, ki teče
čez Hrvaska in Dalmacijo. Nekateri
predlagajo, da bi tekla železnica od
Črnomlja naprej mimo Vinice takoj
do meje in dalje po hrvaških tleh do
Tunja ozir. Ogulinu, s čemer bi se
prihranilo 50-60 kilometrov. Ker pa
Mađari najbrže ne bodo privolili v
to varijanto, bo pač moralno ostati pri
ovinku čez Karlovec.

Sicer pa čvrsto nadaljujemo s
svojim stremljenjem. Od dalmatin-
skoga deželnega glavarja pričakuje-
mo isto kulanco, kakor smo jo našli
na Kranjskem. V sredi meseca januarja
se je vršila v Gradeu konferen-
ca, kateri se so udeležili v imenu Šta-
jerev dež. glavar grof Attems, član
gospoške zbornice dr. Link, in moja
malenkost, od kranjske strani pa dež.
glavar pl. Šuklje in stavni nad-
svetnik Klinar. Razgovor je bil prav-
zivahan in končno smo se združili za
enoten delovni in agitacijski pro-
gram. 26. januarja je poročal plem.
Šuklje o stvari v kranjskem dežel-
nem odboru in je dal obenem direk-
tive za agitacijo po deželi. Tako stoji
sedaj celo zadeva. Važno je še pri-
pomniti, da posveča načrtu velike
transverzalne železnice med Dunajem in
Splitom tudi vojno ministrstvo vso
pozornost.

Priporočni je treba, da je »Ta-
gespost« takoj porabila ugodno prili-
ko in postavila dež. posl. Orniga ter
nemške železnične odbore v Feldba-
chu, Radgoni, Ptiju in Brežicah v
najugodnejšo luč. Posredno se je po-
vedalo, da so slovenski železnični od-
bori, ki so v klerikalnih rokah, popol-
noma odveč. Šuklje sam jim je dal
najhujšo zaščitno s tem, da se je kar
direktno pogajal z Ornigom in nem-
škimi mogotci v Gradeu. Dasiravno
teče velik del te transverzalne želez-
nice po slovenskih tleh, pridejo vendar
pri trasirjanju in določevanju proge
za Šukljeta vpoštov le graški
Nemci in spodnjestajerski Štajere-
jane. To je pl. Šuklje slovensko potri-
dit in kranjski deželni odbor je to iz
praktičnih vzrokov odobril. No, gr.
dr. Jankovič in dr. Benkovič, kako
vama, posebno vama, kot glavnemu
činiteljem v slov. železniškem odboru
za sotelsko železnicu, diši ta za-
učnica?

Zanimiva je tudi stvar z lokalno
železnično Gleisdorf - Hartberg, ki fi-
gurira sedaj v železničnem progra-
mu staroslovne vojvodine Kranjske.
Vsako delte ve, da služi ta železnica v
prvi vrsti in edino - le interesom me-
sta Gradea in spada kvečjemu v kak
program za lokalne železnicne in inte-
rese, ne pa v načrt transverzalne žele-
znice na Vzhodnjem Štajerskem.
Saj je zveza s Fehringom že dose-
zena! Zdi se nam, da je ravno Ornig
enkrat poudarjal, da hočejo graški
mogotci vse v Gradec centralizirati
in da se za ostale del deželje vražje-
mo brigajo. Sedaj pa priporoča isti
Ornig, naj bi si skuhalo pri važnem
in velikem načrtu transverzalne žele-
znice tudi mesto Gradec svojo ža-
lico in bi dobilo svoj profit. Proga
Gleisdorf - Hartberg snada z našega
spodnjestajerskega stališča prav teko-
mo v načrt železnice med Dunajem in
Splitom, ko n. pr. železnica Polze-
la - Kamnik ali Domžale. Ali ljubi
kranjski deželni odbor ni nič povra-
šel no tem, ali bi bil Štajerski deželni
odbor pripravljen sprejeti to železni-
čno v svoj železnični program in agi-
tirati za njo? Gledate železnične zveze
Brežice. Novo mesto in železnice po
Beli Krajini se ne bom spomnil v po-
lemiku; to bo že kdo opravil. Res in
prav je, da delujemo Slovenci in
Nemci skupno za dosežno velike žele-
znice Dunaj - Split, ki bi tekla na na-
šem ozemlju. Ali klečapljenja
kranjskega deželnega odbora in pre-

siranja spodnjestajerskih Slovencov
pri tem istinito ni treba.

* * *

Iz Dola pri Hrastniku. V nekem
dopisu »Slov. Gospodarja«, ki zelo di-
ši po sveži barvi novih farovskih
sob, se zaletuje nek duševni revček v
nekatero Dolance. Imen se ne imenuje,
ker bi sicer vedel prehitro ves-
av, da se laže. Hoče oprati kaplana
Kolence in Stravska suma, da sta pi-
sala v »Štajercu« — a ne posreči se
mu, ker bi se bil Hrastolov atek
pričakoval tako žaljno »Štajerc«, ko
bi bil v zvezi z dopisom. Pravi na-
dalje, da hodimo po baronovsko na-
bale, da preziramo naraščaj. Naj do-
tični raje reče gg. duhovnikom, naj
malo manje posedoval gospodin na-
vilev v zvezi s politiko. In kakšen nara-
ščaj preziramo? Mogoči Hrastelove
punčke in druga, še šoloobvezna de-
kletea, s katerimi je naš kaplan toli-
prijašen? Ali mogoče Marijine devi-
ce? Podtika se nam, da je propadlo
»Bralno društvo«, propadla Cir. Me-
todova podružnica Dol, da gledalški
oder počiva. »Bralno društvo« ni pro-
padlo, akoravno ga dolski klerikalci
ne podpirajo. Ljudje celo pridno či-
tajo in ravno pred kratkim se je za-
to kranjsko novo knjig, kar go-
tovo ni slabo znamenje za obstoj dru-
štva. Svetujemo pa Kovačem, Hrast-
elom, Pustom in drugim, naj le
pristopijo in naj nekajko čita, da
se jim bo pamet še bolj zbistrla, kar
je preklicano potreba, da ne bodo kar
na slepo trobili v klerikalni rog in
da ne bodo nganjali več takih pred-
pustnih bedarjev kot so jih pri zadnjih
volitvah. Podružnica Ciril-Metodova
za Dol sploh ni nikoli obstajala —
torej g. dopisun se vam pozna, da ste
še malo česa na Dolu, sicer bi se bili
bolj informirali. Čudno je pa vendar,
da se »Slov. Gospodar« toliko zavzemata
za Ciril-Metodova, ko bi ga vendar
najraje živega pozrl. In glede gleda-
liških predstav nam govorite vi, ki
niste obiskali ne ene zadnjih treh
predstav. In imenujete nam »vašek«
može, ki so si pridobili skromen oder.
Ste li mogoče zraven vi Hrastelov
župan-kandidati ali Kovačev Rudl ter
drugi vaju vredni brate? Sicer, če
hoče, vam damo oder na razpolago
za vašo veselico na pustni torek. In
prosim vas, s kom boste pometali —
s samimi seboj — ker imate več gre-
bov ko las na glavi. Tudi zadnji fa-
lirian student ima več v glavi ko vi.
Sicer slučajno nimamo nobenega na
Dolu — faliranih kaplanov pa že pre-
cej poznamo. Priporočamo vam, dra-
gi dolski klerikalci, da obesite v novi
farovske slike kaplana Šilerje in njegovi
ljubice, nadalje župnika Šorna in
patra Anzelma. Saj smo slišali, da
ti igrajo sedaj v Ameriki skupaj ta-
rok. Ali še niste dobili nobene raz-
glednice? Pa še bomo govorili! Le
pripravite se še tudi vi, g. tajnik —
ker tudi vi niste »nedolžni«. Zdrav-
stvujte do prihodnjic!

† Miško Balon. V soboto, dne 18.
februarja je umrl v Brežicah po krat-
ki, mučni bolezni veleposestnik in od-
bornik posojilnica, gosp. Miha Balon, v
45. letu svoje starosti. Pokojnik ni bil
znan samo v Brežicah, kjer je živel,
ampak širok slovenske domovine. Rojen
je v občini Železniki in člani
rodovine Balonovi na Biziškem, je
preživel svojo mladost sredi vinorod-
nih goric biziških; pozneje je pri-
šel na kmetijsko šolo v Maribor, katero
je z dobrim uspehom dovršil. —
Nato ga je njegov stric Janežič, ki je
bil brez otrok, vzel k sebi v Brežice, kjer
je po njegovem smrti nastopil go-
spodarstvo. Ravno ob času njegovega
prihoda se je začel v Brežicah narodni
pokret, in od tistega časa vidimo
našega Miška vedno v prvih vrstah
narodnih borilcev. Bil je dolgoleten
odbornik brežiške posojilnice in član
vseh narodnih društev, katerih ni
podpiral samo moralno in s svojim
delom, ampak v največji meri tudi
materialno. Ljubezni do svojega za-
tiranega rodu ni nosil samo na jezi-
ku, dasi je krepko posegal v vse domačie
politische dogodke. Bil je tak-
rekoč duša narodnega življenja v Brežicah. Vsak, ki je imel priliko z
njim občevati, mora priznati, da se
mu je ta mož mahoma priljubil. Bil je
tip pristnega Bizišanca, ki je s
svojim zdravim humorjem, katerega
si je ohranil do zadnje ure, vsakogar
udobrovil. Najlepše se pa zreali
njegovo zlato sreco v njegovem oporoki;
med legati, ki jih dobitjo sorodniki, so
tudi slediči: Družbi sv. Cirila in Metoda
500 K; brežiški »Sokol« 600 K;
Citalnici v Brežicah 200 K; Podpornemu
društvu za slovenske visokošole v
Gradeu 100 K, v Pragi 100 K, na Dunaju 100 K; Dijaki kuhinji v Celju in
Mariboru vsaki 100 kron; Šolski kuhinji v Brežicah 200 kron in Ljubljanski kuhinji na Bizišku 100 K. Tako je blagajnik
postavil krono svojemu narodnemu
delovanju in hvaležen narod mu bo-
del postavil večen spomenik v svojem
arcu. Pogreb dragega pokojnika se je
vršil v ponedeljek, dne 20. februarja
ob 4. popoldne. Pred hišo žalosti se je
nahralo nobroj občinstva, ki je prih-
telo iz vseh bližnjih krajev in lahko

trdimo, da Brežičani že dolgo niso vi-
deli takega pogreba. Udeležili so se
tudi njegovi politični nasprotniki, kar je najlepši dokaz občnega spo-
ščanja, katerega je bil pokojnik deležen. Spremljal je svojega usta-
novnika in dobrotnika na zadnji poti
polnoštevilno brežiški »Sokol«, kateri
so se pridružile deputacije so-
sednjih sokolskih društav iz Krškega,
Rajhenburga, Sevnice in Celja. Pred-
no so Sokoli rakev dvignili, je zapel
čitalnični zbor žalostnik »Blagor-
mu«, nakar se je začel nepregledni
sprevd pominati na pokopališče. Tam so
pevci še enkrat zapeli »Nad-
zvezdami«, nakar je starosta breži-
škega »Sokola«, dr. Stiker, v zbranih
in pretresujočih besedah vzel slovo
od dragega pokojnika v imenu breži-
ških Slovencev. Ob tej prilikoi skoraj
nobeno oko ni ostalo suho in marsi-
kateri si je v sru ponavljal govor-
tikove besede, in klet pravico usode.
Čemu ravno ta? Na tisoče jih hre-
neče čaka odrešenja, a ti — žive! Ob
njegovem grobu ne plaka zapuščena
voda, ne osiroteli otroci, ob njegovem
plakajo brežiški Slovenci in vsi štajerski
naprednjaki. I. B.

Zanimiva priča. Celjska »val-
tarica« se sedaj kar ne more dovolj
nabujskati zaradi konkurza. Glavne
posojilnike v Ljubljani. V listu sa-
mem pa inserira celjska mestna bra-
nilnica in navaja stanje hranilnih
vlog iz leta 1908. To je celo celjske
Nemece tako v oči bodlo, da je zadnje
nekdo vpravil v »Sü

Iz finančne službe. Finančni svetnik g. Hilarij Vodopivec, do sedaj načelnik davnega referata v Pušnji, je imenovan za provizoričnega deželnega nadzornika in je bil kot prideljen finančnemu ravnatelju stvu v Trstu.

Poštni debit odtegnjen. Ministrstvo za notranje zadeve je odtegnilo v Milanu izhajočemu in tudi v Trstu zelo razširjenemu časopisu »Il Crepuscolo« poštni debit za Avstrijo.

Ogenj. Predvčerajnjem proti polu 10. zvečer je začelo goreti v šupi vrtnarja Franca Ralza v Trstu v Zgornji Greti št. 154, v kateri je imel vrtnar shranjeno orodje in razno pravno za vrtnarstvo. Škodo, ki je krita z zavarovalnino, cenijo na 600 K.

Deček izginil. V Gorici nameščeni redar Avgust Bregant je naznani tržaški policiji, da je njegov 11letni sin ed 21. t. l. izginil. Deček je prišel po izpovedi očeta najbrže v Trst.

V vodnjak padel. V Storinu je padel v vodnjak 16letni posestnik sin Alojzij Novak. Zlomil si je pri padaču desno nogu in levo roko. Pripeljali so ga v Trst v bolnišnico.

Na Korzu. Včeraj, ob uri, ko je na Korzu v Trstu najbolj živahno, se je poskusila zastrupiti 23letna, od svojega moža ločena Marija M. zaradi prepričanja s svojim ljubčekom zastrupiti s fenilno kislino. Imela pa je pre malo kisline, v sled česar so ji v bolnišnici kmalu odvrnili nevarnost, da bi umrla. Najbrže v drugo ne poskuši več si vzeti življence.

Tatvine. Predvčerajnjem med opoldanskim odmorom so se splazili 4 tatovi v skladisče tvrdke R. V. D. Macchia v Trstu v ulici Lazzaretto vecchio št. 19 in odnesli 12 vreč kavet več polenov, s čimer so oškodovali tvrdko za 1912 K. Včeraj pa se je posrečilo policiji ukradeno blago dobiti zopet nazaj in od tatov vjetri dva krive. — Ze več let pod policijskim nadzorstvom stojecega težaka, Svetnega Andreja Sinigoja so včeraj artilirali, ker je bil na sumu, da je v Trstu iz proste luke ukradel partijo sodov za olje. Sodi so bili vredni 540 kron in jih je bil Sinigoj že prodal. Seveda je imel tak še enega pomagača, katerega sedaj iščejo.

Samomor. Včeraj ob polu 11. dopoldne so pripeljali 18letno, v Trstu v ulici del Pozzo stanjujočo, samsko-dinarnico Natalijo Piscuti v bolnišnico, kerse je bila zastrupila s fenilno kislino. Zdravnik so si zelo prizadeli, da bi nesrečnico resili, vendar je bilo že prepozno. Umrla je kak pol ure pozneje, ko so jo bili oddali. O vzroku samomora se ne izve nič natančnejšega.

Za gospodarsko povzdigo Dalmacije. Kakor se poroča iz Dunaja se snide medministerska komisija za gospodarsko povzdigo Dalmacije 4. marca na sejo, v kateri se bo razpravljalo o nekaterih zelo važnih zadevah. Pred vsem pride na razgovor gradnja železnice v Dalmaciji, projekt za čremorsko železnico, nadalje razni ukrepi za povzdigo tujškega prometa, vprašanje bosensko - dalmatinske meje in kmetijske melijoracije.

Istrski parobrodni promet. C. kr. pristaniški in zdravstveni kapitanat v Trstu je odredil, da se morajo zasidrati od 1. marca t. l. naprej vsi parniki družbe »Istria - Trieste«, ki so se ustavljali dolejšnjem sanitetnem pomolu, nadalje vsi parniki parobrodnih družb iz Kopra in Milja ter parniki »Stabilimenta«, ki so se doslej ustavljali na Rivi del Mandracchio, ob malem novem pomolu med sanitetnim pomolom in pomolom Sv. Jožefa in ob kraju med malim pomolom in sanitetnim pomolom. Od tam odpljujejo tudi tri parniki od 1. marca naprej v morje. Na ta način se bo združil ves promet v Istro in iz Istre na enem mestu.

Podlegel poškodbam. Poročali smo že, da se je bil težak Donato Massafia na parniku »Ida« ponesrečil. Včeraj je podlegel v bolnišnici težkim poškodbam, ki jih je dobil pri padcu.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj :

priredi

v nedeljo, dne 26. svetjana 1911
ob 10. dopoludne v vremenu salonu
gostilne „pri Perlesu,“ Prešernova ulica štev. 9,

javen shod.

Na shodu bo govoril g. Adolf Ribnikar in podal jasno sliko o najnovnejših lopovčinah, ki so jih zakrivili klerikalci nad ljubljanskim mestom, ki bode moralno plačevati letno pol milijona več doklad nego doslej.

Vollteil in vollike, udeležite se polnoštevilne shode!

Odber.

Dnevne vesti.

+ Cesar in dr. Šusteršič. Na zadnjem dvornem plesu je cesar izmed vseh avstrijskih delegatov govoril samo enega, in sicer — dr. Šusteršič. Sicer pripoveduje dr. Šusteršič, da cesar ž njim ni govoril o njegovem stališču glede novih izdakov za armado in mornarico, vendar je jasno kakor beli dan, da je to pravi vzrok, da je cesar dr. Šusteršič govoril. Šusteršič je v delegaciji brez pogojno izrekel se za vse ogromne žrtve za vojsko. Neden drugi delegat se ni tako zavzel za zahteve vojne uprave, kakor dr. Šusteršič in zategadel je čisto naravno, da je zdaj prejel plačilo za to v obliki cesarjevega ogovora. Saj to leži vendar na dlani, da je cesar vedno najbolj zavoljen s tistimi delegati, ki vse gladko dovolijo, kar hoče vojna uprava, a kdaj se je še dobil delegat, ki bi bil nastopil tako, kakor dr. Šusteršič, ki je sploh govoril, kakor da ni ljudski, marveč erarični zastopnik. Znano je, da predlaga vlada tiste parlamentarce, ki jih cesar pri raznih prilikah govoriti in da vlada tudi cesarju svetuje, kaj naj ž njimi govoriti. Tako je tudi cesar rekel dr. Šusteršiču o sobotnem zasedanju kranjskega deželnega zborna, da je bilo kratko, a dobro. No, vlada je s klerikalci že v naprej sklenila, kravjo kupčijo glede desetmilijonskega dolga in nič se ne čudimo, da je vlada s tem zadovoljna. Še manj se čudimo, da je vlada tudi vesela, da so klerikalci odnesli vseučilišče. A da je vlada na cesarjeva usta pohvalila tako delovanje deželnega zborna, proti temu moramo ugovarjati. Kako pride vlada do tege, da se skriva za vzvišeno osebo cesarjevo in da izigrava krono v stvari, o kateri mora vedeti, da je v kranjski deželi prouzročila največje ogorenje. Minulo zasedanje deželnega zborna obsoja celo dežela in je bo še vse drugače obstajala, kadar bo čutila denarne posledice storjenih klepov.

+ Slovenske šolske knjige in »Katoliško tiskovno društvo«. V deželnem zboru se je poslanec Jarc Širokoustil, da se je »Katoliško tiskovno društvo« žrtvovalo za izdajanje slovenskih učnih knjig za srednje šole. Ta stvar je potrebna pojasnila, ker nini resnična trditve, da bi se bilo »Katoliško tiskovno društvo« kakorkoli »žrtvalo«. »Katoliška tiskarna« je v prvi vrsti založila knjige za nižje razrede in one, ki se več let rabijo, kakor na primer Tomiškovo grško slovensko. Pri teh knjigah pa je napravila izvrstno kupčijo. Prvi razredi ljubljanskih gimnazij imajo po tri paralelike, v Kranju, Novem mestu. Celju po dve, St. Vid, Maribor, Gorica po en razred, istotako mestni deklinski ličej in Ljubljani in realka v Idriji. To je torej najmanj 17 razredov po 40 do 50 dijakov. Vsled novih učnih načrtov so se morale povsod upeljati nove učne knjige, da se je torej že prvo leto razprodalo po 800 izvodov posamnih knjig. Knjige, ki so se tiskale v 2500 izv., bodo v 5. ali 6. letih razprodane. To se bo pokazalo, ko bo treba novih izdaj. Knjig za višje razrede pa se je »Katoliška tiskarna« znala ubraniti. Tako je na primer tiskarna »Družba sv. Mohorja« v Celovcu založila Poljančeve živalstvo za VI. razred, nastavila pa je knjigi, ki se rabi samo eno leto, ceno 5 K. Takšna je narodna pozrtvovalnost — katoliških tiskarn! Edina knjiga, pri kateri je morebiti »Katoliška tiskarna« kaj riskirala, je matematična za najvišje tri razrede, ker so klerikalni državni poslanci zameščarili slovenski učni jezik za matematiko v zadnjih treh razredih in za zgodovino v celih višjih gimnazijah. Založbe matematičnih učnih knjig za zadnje tri razrede pa »Katoliška tiskarna« ni mogla zavrniti, ako je tiskala one za nižje razrede, pri katerih je gotovo velik dobiček. Sicer pa čujemo, da je pokojni profesor Matek rokopis za te knjige brezplačno prepustil »Katoliški tiskarni«. Zgodovine za višje razrede pa »Katoliška tiskarna« nikakor ni hotela založiti, je že moralna vedeti zakaj. Članom vodstva »Katoliškega tiskovnega društva« pa niso bila neznana meščarska pogajanja klerikalnih poslancev z vlasto. Zgodovino za višje razrede je nato založilo »Društvo slovenskih profesorjev« in tako tudi z gmotno žrtvijo dokazalo potrebo slovenskega učnega jezika tudi za ta predmet. Tako torej stoji ta stvar! Najnatančneje si lahko vsakdo izračuni, kako je z založništvom slovenskih učnih knjig, ako pregleda naslovne liste vseh učnih knjig za srednje šole. Tako se bo po učil, kdo je založnik posamnih knjig, kakšna je njih cena, in po razredih bo lahko računil, koliko izvodov vseke knjige se utegne prodati vsake leto. Eno pa je gotovo, da »Katoliška tiskarna« ni riskirala niti vinarja, njen vodstvo je samo dokazalo, da zna politične dogodke in narodne kulturne zahteve izrabljati v svojo gmotno korist in dobiček. To bi storili tudi drugi založniki, ako bi imeli toli

ko kredita, kakor ga ima klerikalno zadružništvo, ki je pravkar zopet dobito skoro milijon deželnega denarja. In tudi ljudje si potem upajo še govoriti o — pozrtvovalnosti!

+ Šuklje in Ljubljana. Tudi Šuklje bi rad videl, da bi dobili krimilo na rotovku klerikalci v roke. Ujeli so ga na poseben način. Obljubili so mu namreč, da v slučaju zmagave poskrbe za posebno počesje deželnega glavarja Šukljetja. Ko je bil Šuklje v Pragi, mu ni nobena stvar tako dopadila, kakor slavna ura na starem praškem rotovzu. Kadar namreč ta ura poldne bije, se odpro posebna vratca in okrog ure maršira dvanaest apostolov. Zdaj so klerikalci obljudibili, da napravijo, če zmagajo pri volitvah, na ljubljanskem rotovžu podobno uro. Kadar bo ta ura polne bila, bo primarširal pri posebnih vratih dvanaest apostolov. Postavili se bodo lepo po vrsti, sulutirali in trikrat zaklicili: »Slava Šukljetu, potem pa zopet odmarširal. Ta misel Šukljetu tako ugaja, da hčete osebno poeseči v volilno borbo in da nastopi že v kratkem na klerikalnem volilnem shodu pri Fajmoštru. Šuklje trdno upa, da doživi trenutek, ko mu bodo apostoli salutirali, mi pa trdno upamo, da mu bodo ljubljanski volilci na dan volitve pokazali — osle.

+ Višek ironije se mora smatrati »Slovenčev« uvodnik od srede, ki ga je spisal dr. Lampe in v katerem pozivlja ta gospod na skupno zadružno delo, če se ve, da je dr. Lampe kot deželni odbornik malo dni preje podpisal dekret ing. Zajecu, kateremu se naroča, podreti pred pravomočnostjo stavbrega dovoljenja sezidano klet v Idriji in tako ubogemu obrtniku goštinčarju napraviti škode do 7000 K. Vnebovpijoča je krivica, ki se s tem stori stavbnu gospodarju A. Kobalu. Tega se zavedajo tudi pri deželnem odboru, kajti inače ne bi bili prisilni o krajnega glavarstva v Logatezu za orožniško asistenco. Stavbo bo podiral klerikalni podjetnik Lončarič iz Ljubljane, ker ni hotel nihče izmed idrijskih podjetnikov prevzeti tega dela. Sedem mesecov že stoji predmetna stavba, nikomur ni prizadela niti vinjarje škode in bi že tudi ne v prihodnji, pa vendar se jo mora podreti, ker tako zahtevajo strankarski interesi. Niti toliko se ne sme počakati, da izreče v tej stvari odločilno besedo upravno sodišče, ki bo razsodilo, kdo ima prav, deželni odbor, ali Kobal. S tem svojim dejanjem je dr. Lampe najlepše pokazal, kako on razume skupno delo na zadružnem polju. Kako naj bodo zadruge močne, če se poedinec brez vsakega stvarnega povoda gospodarsko uničuje!

+ Hinavska politika. »Nasa Moč« piše iz Idrije: Ni zlepa kje taká hinavska politika, kakor pri naših liberalcih: njih poslanec vedno beraci pri deželnem odboru in drugod za deželno podporo, nasprotno pa pošilja mestni tajnik zoper deželnim odboru v »Slovenski Narod« članke, da bi ga županstvo moralo že davno disciplinirati. Mi svetujemo deželnemu odboru, naj poišče tudi za tega možak paragraf, da se mu usta za vselej zapro, ker je zanj veliko bolje, da v svoji pisarni lastne kozle popravlja, kakor da višje instance napadajo. — Na to modrost in pobozožno željo krščansko - socijalnega glasila sledi: Deželnega poslanca Gangla sveta dolžnost je, da zahteva (ne berači) pri deželni odboru in drugod za deželno podporo, nasprotno pa pošilja mestni tajnik zoper deželnim odboru v »Slovenski Narod« članke, da bi ga županstvo moralo že davno disciplinirati. Mi svetujemo deželnemu odboru, naj poišče tudi za tega možak paragraf, da se mu usta za vselej zapro, ker je zanj veliko bolje, da v svoji pisarni lastne kozle popravlja, kakor da višje instance napadajo. — Na to modrost in pobozožno željo krščansko - socijalnega glasila sledi: Deželnega poslanca Gangla sveta dolžnost je, da zahteva (ne berači) pri deželni odboru in drugod za deželno podporo, nasprotno pa pošilja mestni tajnik zoper deželnim odboru v »Slovenski Narod« članke, da bi ga županstvo moralo že davno disciplinirati. Mi svetujemo deželnemu odboru, naj poišče tudi za tega možak paragraf, da se mu usta za vselej zapro, ker je zanj veliko bolje, da v svoji pisarni lastne kozle popravlja, kakor da višje instance napadajo. — Na to modrost in pobozožno željo krščansko - socijalnega glasila sledi: Deželnega poslanca Gangla sveta dolžnost je, da zahteva (ne berači) pri deželni odboru in drugod za deželno podporo, nasprotno pa pošilja mestni tajnik zoper deželnim odboru v »Slovenski Narod« članke, da bi ga županstvo moralo že davno disciplinirati. Mi svetujemo deželnemu odboru, naj poišče tudi za tega možak paragraf, da se mu usta za vselej zapro, ker je zanj veliko bolje, da v svoji pisarni lastne kozle popravlja, kakor da višje instance napadajo. — Na to modrost in pobozožno željo krščansko - socijalnega glasila sledi: Deželnega poslanca Gangla sveta dolžnost je, da zahteva (ne berači) pri deželni odboru in drugod za deželno podporo, nasprotno pa pošilja mestni tajnik zoper deželnim odboru v »Slovenski Narod« članke, da bi ga županstvo moralo že davno disciplinirati. Mi svetujemo deželnemu odboru, naj poišče tudi za tega možak paragraf, da se mu usta za vselej zapro, ker je zanj veliko bolje, da v svoji pisarni lastne kozle popravlja, kakor da višje instance napadajo. — Na to modrost in pobozožno željo krščansko - socijalnega glasila sledi: Deželnega poslanca Gangla sveta dolžnost je, da zahteva (ne berači) pri deželni odboru in drugod za deželno podporo, nasprotno pa pošilja mestni tajnik zoper deželnim odboru v »Slovenski Narod« članke, da bi ga županstvo moralo že davno disciplinirati. Mi svetujemo deželnemu odboru, naj poišče tudi za tega možak paragraf, da se mu usta za vselej zapro, ker je zanj veliko bolje, da v svoji pisarni lastne kozle popravlja, kakor da višje instance napadajo. — Na to modrost in pobozožno željo krščansko - socijalnega glasila sledi: Deželnega poslanca Gangla sveta dolžnost je, da zahteva (ne berači) pri deželni odboru in drugod za deželno podporo, nasprotno pa pošilja mestni tajnik zoper deželnim odboru v »Slovenski Narod« članke, da bi ga županstvo moralo že davno disciplinirati. Mi svetujemo deželnemu odboru, naj poišče tudi za tega možak paragraf, da se mu usta za vselej zapro, ker je zanj veliko bolje, da v svoji pisarni lastne kozle popravlja, kakor da višje instance napadajo. — Na to modrost in pobozožno željo krščansko - socijalnega glasila sledi: Deželnega poslanca Gangla sveta dolžnost je, da zahteva (ne berači) pri deželni odboru in drugod za deželno podporo, nasprotno pa pošilja mestni tajnik zoper deželnim odboru v »Slovenski Narod« članke, da bi ga županstvo moralo že davno disciplinirati. Mi svetujemo deželnemu odboru, naj poišče tudi za tega možak paragraf, da se mu usta za vselej zapro, ker je zanj veliko bolje, da v svoji pisarni lastne kozle popravlja, kakor da višje instance napadajo. — Na to modrost in pobozožno željo krščansko - socijalnega glasila sledi: Deželnega poslanca Gangla sveta dolžnost je, da zahteva (ne berači) pri deželni odboru in drugod za deželno podporo, nasprotno pa pošilja mestni tajnik zoper deželnim odboru v »Slovenski Narod« članke, da bi ga županstvo moralo že davno disciplinirati. Mi svetujemo deželnemu odboru, naj poišče tudi za tega možak paragraf, da se mu usta za vselej zapro, ker je zanj veliko bolje, da v svoji pisarni lastne kozle popravlja, kakor da višje instance napadajo. — Na to modrost in pobozožno željo krščansko - socijalnega glasila sledi: Deželnega poslanca Gangla sveta dolžnost je, da zahteva (ne berači) pri deželni odboru in drugod za deželno podporo, nasprotno pa pošilja mestni tajnik zoper deželnim odboru v »Slovenski Narod« članke, da bi ga županstvo moralo že davno disciplinirati. Mi svetujemo deželnemu odboru, naj poišče tudi za tega možak paragraf, da se mu usta za vselej zapro, ker je zanj veliko bolje, da v svoji pisarni lastne kozle popravlja, kakor da višje instance napadajo. — Na to modrost in pobozožno željo krščansko - socijalnega glasila sledi: Deželnega poslanca Gangla sveta dolžnost je, da zahteva (ne berači) pri deželni odboru in drugod za deželno podporo, nasprotno pa pošilja mestni tajnik zoper deželnim odboru v »Slovenski Narod« članke, da bi ga županstvo moralo že davno disciplinirati. Mi svetujemo deželnemu odboru, naj poišče tudi za tega možak paragraf, da se mu usta za vselej zapro, ker je zanj veliko bolje, da v svoji pisarni lastne kozle popravlja, kakor da višje instance napadajo. — Na to modrost in pobozožno željo krščansko - socijalnega glasila sledi: Deželnega poslanca Gangla sveta dolžnost je, da zahteva (ne berači) pri deželni odboru in drugod za deželno podporo, nasprotno pa pošilja mestni tajnik zoper deželnim odboru v »Slovenski Narod« članke, da bi ga županstvo moralo že davno disciplinirati. Mi svetujemo deželnemu odboru, naj poišče tudi za tega možak paragraf, da se mu usta za vselej zapro, ker je zanj veliko bolje, da v svoji pisarni lastne kozle popravlja, kakor da višje instance napadajo. — Na to modrost in pobozožno željo krščansko - socijalnega glasila sledi: Deželnega poslanca Gangla sveta dolžnost je, da za

se spuščaš. Vedi pa, da stvar z dopisnico še ni končana; kar si želel, to še pride in povem ti, da boste piskali skozi nos ti in tvoji sotrudniki. Sejal si sapo, žel boš vihar!

Iz modernega zavoda v Novem mestu. Pred kratkim sem, vsled opravkov bivajoč v Novem mestu zvedel za slučaj, ki zasluži, da pride v javnost. Kakor je navada in dolžnost vsakega višjegimnazijca, da ima vsaki tečaj predavanje o kakem predmetu, si je letos nek učencev izbral za snov Tolstojevo »Kreutzerjevo sonata«. Po predavanju je bil dijak poklican k ravnatelju v pisarno, ki je učenca (seveda nemško), oštel in ozmerjal, ker pohujšuje mladino in jemlje za snov ravno dela Tolstoja, »des Idioten, Schwindichters, welcher alle Eselein und Gemeinheiten aufsuchte« in še mnogo sličnih priimkov. — Te nečedine in sirove besede o Tolstem, ki so vredne primerne obsoje, nikakor ne razdovedajo pedagoga in voditelja šolskega zavoda. Lepo in prav je, če pove človek svoje mnenje o pisatelju, ki ga je prebral; nelepa pa in naravnost predzročje, če se o največjem mislecu, pisatelju kreposti, o Tolstem v hlapčevskih in pedagoških nevrednih besedah izraža človek, ki mu je — kolikor mi je znano — koran »Ljubljancanka« in vir vse učenosti »Gaudemus!« Ta slučaj diši precej po manirah dunajskih krepostnikov, častilcev »boga Pobajsaj«, krčanskih socijalcev, podoben je pa onemu, ki se je pod prejšnjim ravnateljevanjem Detela in katehetu Marinko prigodil na tej gimnaziji. Takrat se je drznil nek dijak hvaliti Trubarja radi njegovih zaslug za slovensko slovstvo. Naloga je bila klasifikovana s prav dobrim redom, kar pa ni ugajalo katehetu Marinko in njemu podrejenemu in pokornemu ravnatelju Detela, ki sta hotela, da se dijak kaznuje in se mu da najslabiši red. Zvezek je romal na dež. sol. sveta klasifikovanja z odličnim. Taki odgovori so v sličnih slučajih primerni.

Umrl je v Krškem trgovec in posestnik g. Rupert Engelsberger v starosti 57 let. N. v m. p!

Iz Vinice: Na naslov slav. e. kr. okrajnega glavarstva v Crnomlju. Opazjamo okrajno glavarstvo, da sta na Vinici že dva mesarja. Za Vinico pa sta še ta dva mesarja preveč. V letnem času zasimrdi dostikrat glavnemu mesarju meso, drugi mesar pa v letnem času sploh ne seká. Čutemo, da namerava še neki vsetrovivec, ki nima niti pojma o mesariji iz zgolj zlobnosti in maščevanja tretjo mesnico napravil. Po tem bomo lahko Vinički v vročini kupovali smrdljivo meso in vrhu tega bomo dobili še riž, ki ga bodo mulje posejale. Ker pa znamo, da mesarji niso neumni, bomo pa največkrat brez vsakega mesa, ker se ne bo ljubilo klati volov, da bi v mesnicu smrdeli. Dosiščob seka glavni mesar po enega vola do 100 kil težkega na teden, tako dobimo vendar sveže meso. Ako bi se dovolila tretja mesnica, bilo bi to občinstvu v kvar. Upamo da merodajni krogri ne bodo dovolili še tretje nepotrebne mesnice na Vinici.

Račun mestne občine Idrije za leto 1910 izkazuje pri mestnem zaključku rednih dohodkov K 125.170.48, skupaj torej prejemkov K 208.501.26, rednih stroškov pa je K 79.598.14, izrednih K 28.772.87, prehajalnih pa K 100.059.62, vseh izdatkov skupaj K 208.430.63. Aktiva občine znaša K 496.885.11, skupna pasiva pa K 379.402.03, čista aktiva potemtakem koncem leta 1910 K 117.483.08. Cista aktiva se je od lanskega leta zmanjšala, ker se je izpustilo šolsko opravo in učila v e. kr. državni realki v približnem znesku 46.000 K, ker je to pravzaprav le problematične vrednosti. Koncem leta 1909 so znašali dolgori idrijske občine K 403.082.39, so se torej v letu 1910 znižali za lepo sveto, K 23.680.36. Večji dohodek pri občinski dokladni na neposredne davke, ki je znašala v celem letu K 110.626, se je največ porabil za zboljšanje cest in potov v mestu, za kanalizacijo ter se je naložilo K 4000 za novo merjenje idrijske katastralne občine. Ubožni zaklad je imel K 10.598.41 dohodkov in ravno toliko stroškov; iz mestnega zaklada se je prispevalo K 8303.55. Čisto premoženje ubožnega zaklada znaša koncem leta 1910 K 58.570.65. Zupanstvo je dalo računski zaključek natinsiti in ga bo lahko vsak prejel, ki se bo ranj zanimal.

Predpust v studenski fari pri Poštnej. V Studenem je hotela prirediti mladina predstavo igre »V Ljubljano jo dajmo!« kot predpustno zabavo in to na korist požarne brambe, ki je v gmotnem oziru podpore potrebna. Zabava naj bi se bila vršila brez plesa; mladina se je hotela odreči plesu zgolj iz vlijudne obzirnosti do župnika, ki je nasprotnik plesa. Toda župnik Dominik ni upošteval te velike obzirnosti proti njemu, ampak je delal na vso moč, da sploh prepreči

predstavo, ker je bila igra vsta iz slovenske »Talije« in ne iz dolgočasne zbirke ljudskih iger. Župnik je hodil od hiše do hiše, je zmerjal in se hudoval nad starši, a ker še to ni nič pomagalo, je napel druge strune. Polklical je očete igralk v farovž, in ker se niso vdali, jim je poslal poziv: v osmih dneh plačati cerkvi dolg! — Očetje so šli spokorno prosit župnika, naj potpri, a dobrì dušni pastir Dominik jim je kratko povedal: ali bodo očetje preprečili, da njih hčere ne bodo sodelovale pri predstavi, ali pa jih on toži za dolg. Očetje so se v svojih skrbeh zaradi dolga pokorili župniku in že naučena igra se ni uprizorila. Predsednik požarne brambe je postal župnik pismo, da mora spraviti gasilno orodje iz farovške lope, če se uprizori igra: »V Ljubljano jo dajmo!«. Tako dela župnik Dominik. Ni čuda, da ga nihče ne nara. Izobraževalno društvo je zaspalo. Dobrega spomina ni pustilo; samo mladina je imela v njem zavetje ter se vadila v kvartanju. Župnik je preprečil predstavo igre »V Ljubljano jo dajmo!«, napravil pa je polno prepirov in zmeščaj v fari, kar mu ni v čast. Mladina pa s tem ni ugnana. V zahvalo za njegovo prijaznost mu priredi v Gorjancih predstavo in ples in temu plesu bodo sledili še drugi, da bo imel župnik zopet priliko, prenašati težki misijonski križ in veliko obhajilno lahterno. V cerkvi ni slišati drugega, kakor zmerjanje in zavavljanje in agitacija za »Domoljub« in »Bogoljub«. Ko bi se župnik rajše pobrigal za kako koristno stvar. Na primer za cesto, za pošto itd., kakor da šejuje in udriha po mladini in hujška, tako da vlađa povod prepri in sovrašč. Sedem let je Dominik v Studencu, pa ni storil drugega nič, kakor da je iz kmečkih žuljev sezidal kapelico. Zvedelo se je, da je postal razna neotesana in grozilna pisma po vasi; če jih dobimo, jih objavimo, da spozna širša javnost studenskega župnika.

V Vipavi je nočoj ponoči umrla gospa Karolina Majer. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob 5. Vrli gospo blag spomin!

Radeče pri Zidanem mostu. Naštrg je za časa županovanja klerikalca Ržnjarja popolnoma nazadol. Spravil se je zdaj na napredne gostilničarje in hoče onemogočiti vsake promet s tuje. Zaukazal je namreč, da morajo biti vse gostilne že ob 10. zaprete, samo hotel »Gmeiner« sme biti z ozirou na tuje odprt do 11. In še to je Gmeiner le dosegel, ker se je pritožil na e. kr. okrajno glavarstvo. Do zdaj je županstvo dovoljevalo, da smejo biti gostilne pri veselicah in drugih priredbah odprte čez policijsko uro. Toda naš klerikalni župan je tako nepristransko postopal, da mu je e. kr. okrajno glavarstvo odvelo to pravico. Toda navzicle temu je skušal na vse mogoče načine šikanirati naprednjake, ki so hoteli prirediti k veselico. Sokol je prirediti v prostorih hotela »Gmeiner« svojo I. marščaro. C. kr. okrajno glavarstvo je v svrhu dovolilo, da sme biti hotel celo noč odprt. To je seveda naš županstvo silno bolelo, ker ni moglo tege preprečiti, je pa prepovedalo godbo. Toda navzicle temu je se veselica izbrano obnesla. Tržani so spoznali to pogubno delovanje tega klerikalnega mogotca. Preprečil naj bo, da bodo pri prihodnjih volitvah te njegove zasluge tudi pravično navaževali ter posadili Ržnjarja tja, kamor spada, raz županski stol. Ta domisljavi človek naj si zapomni, da ne bo do tuje zaradi njegovih šikan prenovečevali na prostem. Kdor pogleda železniški vozni red, mora takoj uvideti, da je ta naredba klerikalnega županstva največji udarec za naš tujski promet. Vsled tega pozivljamo e. kr. okrajno glavarstvo, naj prepreči to pogubnosno delovanje klerikalnega župana in naj potrebno ukrene, da ne bo tujski promet pri nas popolnoma nemogoč.

Ameriške vesti. Nov slovenski list »Edinost« je začel izhajati v Pittsburghu. Urejuje ga R. Gregorič. Izdaja ga pa tiskovna družba »Edinost«. — V Haweckenu je umrl Franc Senica, ugleden član avstrijske kolonije v newyorški okolici. Rajnik je bil rojen v Sevnici. V Ameriki je bil 50 let.

Elektroradiograf »Ideal« ima od sobote 25. do torka 28. februarja sledič spored: Moja služkinja ima aristovsko dušo. (Komično.) Salzburg. (Naravni posnetek.) Zurnal Pathé štev. 92. (Najnovnejši posnetki.) Zgled učiteljice vzgojevališča. (Slike iz življenja.) Maks Linder ima majhne čevlje. (Komično.) Dodatek k zadnjima dvema predstavama ob 7. in pol 9.: Mazarin. (Zgodovinska drama.) Življenje nomadov. (Naravni posnetek.)

Slab prijatelj. Ta teden je nek gospod povabil svojega znanca, nekega brezposelnega trgovskega nastavljenca na par čas vina. Ko sta obiskala več gostilnic, je šel potem gospod domov, povabljenec ga je pa poprosil, da je smel tudi on z njim, kar se mu je z veseljem dovolilo. Ko

je gospod zaspal, mu je povabljenec nagnil iz žepa denarnico s 500 K ter odšel. Drugi dan pa ga je prišel »napumpat« še za 2 K, katere je tudi dobil. Ko je gospod pozneje hotel rabiti denar, je opazil tatvino in takoj napravil pri policiji ovadbo. Le-ta je osumljence artovala. Prvotno je tatvino tajil, potem pa priznal. Denar, v znesku 150 K je imel skrit v neki kleti v »Kresiji«, denarnico pa v podstrešju neke druge hiše. Po izvršeni predprečkavi so ga izročili deželnemu sodišču.

Smrtonosna nesreča. Ko je včeraj v Vižmarjah 34letni delavec Ivan Ahlin iz Razdrtega pri Šmarji snail nek vodnjak, ga je napadla epileptika, vsed česar je padel v vodnjak in dobil pri padcu nad levem sencem smrtonosno rano. Denar, v znesku 150 K je imel skrit v neki kleti v »Kresiji«, denarnico pa v podstrešju neke druge hiše. Po izvršeni predprečkavi so ga izročili deželnemu sodišču.

Smrtonosna nesreča. Ko je včeraj v Vižmarjah 34letni delavec Ivan Ahlin iz Razdrtega pri Šmarji snail nek vodnjak, ga je napadla epileptika, vsed česar je padel v vodnjak in dobil pri padcu nad levem sencem smrtonosno rano. Tako so ga naložili na voz in odpeljali v deželno bolnišnico, a je že med potjo umrl. Ker ponesrečenca kot mrtvaka razumno v bolnišnico niso mogli sprejeti, je odredila na lice mesta poklicana policijska komisija, da se je truplo prepeljalo v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

V Ameriko se je hotel včeraj odpeljati 22letni kočarjev sin Ivan Metek iz Št. Ruperta pri Krškem še predno je zadostil vojaški dolžnosti. Predno je na južnem kolodvoru hotel stopiti s svojimi tovariši v vlak, ga je prijet stražnik in odveden v zapor. Pri sebi je imel 400 K denarja. Oddali so ga deželnemu sodišču.

Pri neki hišni preiskavi je našla policija vrečo lugove soli, v peti prtičev, žepni robec z monogramom S. M. in zastavni listek zlate ovratnicne igle. Lastnik predmetov je še neznan in naj se čim preje zglaši pri policijskem uradu soba št. 5 v I. nadstropju.

Arteriran je bil včeraj na Dunajski cesti 26letni delavec Franc Knafele iz Rudolfovega, ker je še mesece julija m. l. ukradel svojemu tovarišu par čevljev in krtačo. Oddali so ga okrajnemu sodišču.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 51 Makedoncev, 15 Slovencev in 10 Hrvatov.

Izgubila je neka šolska učenka etni za peresnik, vreden 4 K.

Novo manufakturno trgovino na Starem trgu št. 1 (preje bazar) v Ljubljani otvorita gg. Jesih & Windischer prihodnji teden. Ker sta oba zavedna narodnjaka in veččaka v svoji stroki, jih slavnemu občinstvu kar najbolje priporočamo. Trgovina je povsem novo preurejena in bude v zalogi vedno najnovije modno blago po zmernih cenah.

Lekarne. Nočno službo imajo prihodnji teden letarne: Bohinec, Rimsko cesta; Levstek, Resljeva cesta; pl. Trnkoczy, Mestni trg.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je postal g. dr. Ljudevit Stiker, odvetnik v Brežicah 66 K, katere je nabral med brežiškimi Slovenci o priliku smrti dragega prijatelja gosp. Mihela Balona. Sporoča se nam obenem, da je blagopokojni gosp. Balon volil naši družbi 500 K. — Hvala iskrena! Častit in hvaležen spomin vremu rodujbu gosp. Balonu!

V Kamniku priredita moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v spomin blagopokojne gospode Marije Vilharjeve dne 5. marca v dvorani »Društvenega doma« spominsko slavnost.

Društvena poznamila.

Sokolova maškarada. (Emona-Ljubljana.) Za letošnjo Sokolovo maškarado se jo Sokolu prijavila že cela vrsta izvirnih skupin iz najrazličnejših dob zgodovinske prošlosti naše prestolice, tako da že danes lahko ugotovimo, da bode letošnja prireditev v svoji enotnosti sliškovita kot dolejšnjem. Te skupine bodo nastopale v dramatičnih aranžmajih, tako da tudi letošnja Sokolova maškarada ne bo zogolj plesna veselica, marveč bo zaeno tudi nudila gledaliških dramatičnih efektov. Zabave torek na preostanjanju tudi za neplaselce. Pod veliko galerijo bode v rimski vinski kleti poskrbljeno za omagujče želodec. Točilo se bo Vinum bonus rubra, Vinum bona flavus, Vinum baptizatum sive Miraculum de Canaan, kot najboljše vrste pa Dolor ex capite in Et cetera. Bo pa še dosti drugih dobrov, n. pr. Farcenta asinaria, Lepus de teoto, Quargelli, Pisces odoratissimi etc. etc.

Emona - Ljubljana. Odbor ljubljanskega »Sokola« je poskrbel, da se bo na maškaradni večer mnogobrojnim obiskovalcem vsestransko postreglo tudi z jedjo in pičajo pod navadnimi cenami. Pristna vinska kapljica in sveže domače pivo se bo točilo pod galerijo na levi strani dvorane, pod galerijo tik vhoda v dvorano pa bodo pripravljena mrlja jedila in slasnice. Z gerkimi jedili se bo streglo le v gostilniških prostorih. V dvorani bo prodajal narodni vrtnar etnologični posnetki. Tajnik: Mila in Pugelj.

Odborova seja »Maticë Slovenske« dne 22. februarja 1911. — Predsednik poroča, da po zadnjem dopisu c. in kr. vojaške geograf. zavoda na Dunaju dobimo korektture zemljiveida slov. ozemlja meseca marca. Radi jugoalovanake Enciklopodije je pred-

rani sedež na galeriji po 1 K se bodo dobivali v pondeljek in torki pri »Gričar & Mejaču« in na večer prireditve pri blagajni.

Slavčeva maškarada, ki se vrši jutri, na pustno nedeljo, v veliki dvorani hotela »Union«, se bo zlasti glede dekoracije odlikovala od vseh do sedanjih; pogled na korzni prostor bo naravnost čaroben. Za neplaselce izredno užitek, ker se je odboru naznanilo že prav mnogo krasnih skupin in posameznih mask. Med odboru bo svirala ciganska in tamburaška godba. Odbor je ukrenil potrebno, da bodo cene jedil in v pičajo povsem navadne, vsakdanje. Zbirališče mask in skupin je od pol 8. do 9. zvečer, na kar se posebno opozaruja. Za nemaskirane je obleka povsem navadna, promenadna, tedaj kar naravnost iz sprechoda na maškarado. Vstopnice se bodo dobivale v nedeljo cel dan v dvorani »Uniona«.

Občni zbor Marijine bratovščine. Prihodno nedeljo, dne 26. februarja dopoldne ob 10. priredi pogrebno društvo Marijine bratovščine za svoje moške člane v malo dvorani »Mestnega doma« svoj red občni zbor. — Leta 1910 je imelo društvo 18.856 K 38 vin. dohodkov in 18.578 kron 40 vin. stroškov. Za 150 velikih in 9 otroških pogrebov se je izdal 12.988 K 22 vin. Društvo razpolaga s 50.651 K 56 vin. premoženja. Kako dobro da je to društvo akreditirano, sledi iz tega, da šteje 592 moških in 1672 ženskih članov. Vstopnina in letni prispevki so pri tem društvu takoj minimalni, da je pristop vsakemu omogočen. Zeleti bi bilo, da se moški člani udeležejo polnoštevilno zborovanja, ker bi v drugačnem slučaju bil občni zbor neslepčen, kar bi prirejalo društvo zavlačenje in nepotrebnih stroškov.

Smartno pri Litiji. Predpust je prišel letosnjek let v Smartnem in Litiji do svoje pravice. Stiri lepe plesne venčke smo priredili, dva v Smartnem in dva v Litiji. Udeležba je bila vselej zelo lepa in gmotni uspeh tudi zadovoljiv. Sokolski venc je donesel društveni blagajni 230 K, požarni brambi pa njen venc 289 K. Nek neimenovan prijatelj je daroval požarni brambi vnoči 50 kron, da se ji nadomesti od klerikalcev odjedena podpora deželnega odbora. — Prijatelj pa

je spomenik češkim velikanom dr. Ladislavu Riegrovu, Svatopluku Čechu in Karlu Pavličku Borovskemu. Najprvo se ima postaviti spomenik dr. Riegrovu. Ta spomenik bo stal v Riegrovem štališču na Kraljevih Vinohradih. Hranilnica je za letos nakazala za Riegrov spomenik 25.000 krov.

Konstituiranje »Hrvaškega Sokola« v Zagrebu. V četrtek se je novi odbor »Hrvaškega Sokola« v Zagrebu konstituiral. Za starost je bil izvoljen dr. Lev Mazzara, za podstarosta Jaroslav Hanuš, za tajnika dr. Dečak, za blagajnikin D. H. n. e. m. r., za telovadnega nadzornika V. Heinzl, za poslovodjo pa Ferencina. Hrvatski listi priponimajo k tej izvolitvi: »Da-lj bo ugodno vplivalo na razvoj tega naravnega društva dejstvo, da so iztisnili stari odbor in požrtvovalnega starosta Pilarja, to bo pokazala še le bodočnost.«

Vsesokolski zlet v Zagrebu. Kakor smo se na kompetentnem mestu informirali, je veste lista »Slavisches Tagblatt«, da bo letos vsesokolski zlet v Pragi, docela neosnovana. Kakor posnemamo iz »Slovenskega Sokola«, se vrši vsesokolski zlet letos zanesljivo v Zagreb in sicer v dne 12.—15. avgusta. Program tega zleta je določen tako-le: Dne 12. avgusta sprejem gostov, ob 8. zvečer sokolski komerz. Dne 13. avgusta: ob 6. zjutraj izkušnje na telovadišču; ob 11. sprevod po mestu; ob 12. pozdrav zagrebškega župana; ob 1. banket za sokolske reprezentante in povabljeni goste; ob 4. javna telovadba; ob 8. slavnostna predstava v gledališču, koncert v »Kolus« in ples v Streljanji. Dne 14. avgusta: ob 7. tekme; ob 8. poklonitev na pokopališču spominu ustanoviteljev hrvaškega Sokola; ob 10. ogledovanje mesta; ob 12. banket meščanstva na čast sokolskim reprezentantom; ob 3. izleti v okolico; ob 8. gledališka predstava; ob 9. ranc gospa. Dne 15. avgusta: ob 6. skruje; ob 8. ogledovanje mesta; ob 10. sejca »Zvezze slovanskega Sokolstva«; ob 4. javna telovadba; ob 8. ljudska veselica. Dne 16. avgusta izleti na Piščičko jezero, v Primorje in Bosno.

Nova afra madžarske agrarne banke v Bosni. Mestna občina v Sarajevu je pred enim letom prosila vlado za predkoncesijo za zgradbo električne železnice do Ilidže. Prošnji za predkoncesijo so bili priloženi natančni načrti. Na to prošnjo mestna občina sploh ni dobila rešitve. Te dni pa se je izvedelo, da je vlada podelila predkoncesijo za zgradbo električne cestne železnice v Ilidže tvrdki Langer & Komp., ki je vložila prošnjo še pred par tedni. Ta tvrdka pa je takoj prodala svojo predkoncesijo — madžarski agrarni banki. Bosanski listi pravijo, da je bila stvar dogovorjena med vlado in agrarno banko. S podelitevijo koncesije madžarski agrarni banki je mestna občina sarajevska seveda občutno oškodovana. Zato se je to dne napotil župan Čurčić efendija z obema podžupanoma dr. Mandićem in Damjanovićem na Dunaj, da se pri bororu Burianu pritoži proti postopanju vlade.

Ceška podružnica »Slovenskega planinskega društva« v Pragi je včeraj, v petek, priredila na Zofinu društveni večer s predavanjem »Slike z dalmatinske obale in iz doline korenske Save.« Predaval je deželni svetnik Leopold Mareš, ki je pojavljal svoje predavanje s krasnimi sklopičnimi slikami.

Bolgarsko parobrodno društvo v Varni. Bolgarsko narodno sobranje je dovolilo temu društvu letno podporo v znesku 400.000 levov pod pogojem, da se društvo podvrže državnemu kontroli, da imenuje ravnatelja podjetju vlada in da se društvo zavže, da v kratkem otvor parobrodno vožnjo London - Roterdam - Hamburg.

Bolgarski publicisti in izpremembni ustave. Društvo bolgarskih publicistov je izdalо spomenico, v kateri označuje svoje stališče nasproti nameravani izpremembni ustave. Casnikarji se izražajo proti ustanovitvi ministrstva brez portfelja in proti kreiranju mest državnih podčlanjnikov ter zahtevajo med drugim, da se v ustavu sprejme določbe, da se tiskovni prestopki sodijo po običajnih zakonih in da so kavcije za izdajanje listov odpravljene za vedno.

Tiskovna svoboda na Rusku. Policijski načelnik v Moskvi je obsoil urednika lista »Kopjaka« N. A. Ščerbakova v denarno globo v znesku 500 rublov, ker je priobčil v svojem listu članek »Demonstracija ali nezavednost.« Ista kazan je doletela tudi urednika lista »Utro Rassija« V. J. Krilova, ker je dne 19. februarja priobčil članek »Vserossijska drama.«

Izpred sonča.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Leane tativne. Že večkrat so se posestniki rožniškega gozda pritoževali pri orožnikih, da se jim krade les iz gozda. Ali tato ni bilo mogoče dobiti. Dne 8. januarja pa je zasačil gozdnici čuvaj Petra Novaka, Ano Kastelic in Nežo Kovač, ki so vsi nabirali drva ter lomili veje. Les iz rožniškega gozda pa so dobili nadalje še pri Katarini Šveiger, Jožefi Štibernik, Mariji Zaplotnik in Mariji Kovačič. Vsi ti so prišli pred okrajno sodiščo. Tu se je o Jozefi Štiberniku izkazalo, da ni bila nikdar v gozdu in da je les, ki so ga dobili pri njiju kupila. Drugi obtoženci pa so jemali le suh les in se bo zadeva vsled tega odstopenje okrajnemu glavarstvu.

Tativna. Delavki Barbara Cankar in Uršula Gutsman sta bili na stanovanju pri Heleni Jerančič v Zeleni jami. Ker nista imeli s čim kučiti, sta razsekali vrata od kleti ter s tem lesom kurili. Enako sta porabili tudi mizo, prag, čeber itd. Obtožniki pravita, da je Cankarjeve mladoletni sin brez njune vednosti z navedenimi predmeti kuril. Ta izgovor pa ni veljal, ker je otrok gotovo po materialni inicijativi sekal in kuril imenovane predmete. Sicer je pa celo to le malo verjetno, da bi bil otrok sploh kaj prizadet pri činu in se obtoženki le s tem izgovarjata, ker se mladoletnega otroka sploh ne more kaznovati. Gutsman je bila obsojena na 24 ur zapora, Cankar pa na 48 ur.

Zalitev. Tajnik bolniške blagajne Josip Koemur je že opetovan opozarjal Josipa Avčina, da vplača zamujena vplačila. Avčin pa nalačel delavecem ne odtegne plače, da mu ni treba vplačevati v bolniško blagajno in da na ta način nagaja. Ko je nedavno Koemur zopet prišel k Avčinu po denar ter grajal njegovo postopanje, mu je zabrusil Avčin v obraz besede: »Taki-le sračkar ne bo meni pel!« Vsled te žalitve je bil Avčin obsojen na 48 ur zapora.

Vmešavanje v stražnikovo poslovjanje. Nedavno je stražnik zahteval od hlapec Janeza Špelka, ker je ta napravil neko nerednost, njegovo ime. Hlapec ni hotel povedati imena in njegov gospodar Pavel Velkavrh ga je štiral. Rekel je stražniku, da nina nobene pravice, od njegovega hlapec zahtevati ime. Vsled tega je bil obsojen na 10 K globe.

Novomeško porotno sodišče. Odvetnik g. dr. Vladimir Žitek v Novem mesetu nam piše:

Velecenjeni gospod urednik! V štev. 43. č. vašega lista z dne 22. t. m. se v članku, v kojem se pod zaglavjem »Izpred novomeškega porotnega sodišča« poroča o slučaju Ane Zugelj, nahaja trditev, da je oprostitev Ane Zugelj za Dolenjsko »zgodovinskoga pomena«, ker so bile radi detomora obtožene matere dosihmal »na Dolenjskem brez izjeme obsojene.« Ker mi je vsled mojega poklica dobro znana porota judikatura zadnjih 15 let v novomeškem okrožju, si usojam vladno opozoriti, da vaš g. poročevalce v tem obziru ni dovolj natančno poučen. »Zgodovinski preobrat«, ki ga poudarja dopis, se je že pred nekaterimi leti izvršil. Res je nekaj časa dolenskih porota zavzemala izvanredno strogo stališče nasproti hudoštevju § 139. k. z. To je bilo nekako do konca leta 1906. Leta 1907. sploh ni bilo pred okrožnim sodiščem v Novem mestu nikake obtožbe radi detomora. V letih 1908 in 1909 pa je prišel vsako leto po en tak sinčaj pred poroto in sicer dne 30. novembra 1908 slučaj Julijane D. in 1. junija 1909 pa Ivane N., kateri obe sem po naključni zagovarjal exofficio. Obedi se bili oproščeni od obtožbe radi detomora in le obsojeni radi prestopka § 339 k. z. v neznačno kazneni. Vidi se torej, da so dolenski porotniki že davno svoj nekdajšnji šabolni rigorizem proti detomorilka opustili. Če so pa l. 1910 obsojili dolenski porotniki edino detomorilko iz tega leta in dne 20. t. m. dopoldne prednico Ane Zugelj, Marijo Mežnar, Ane Zugelj pa popoldne onrestili, pokazali so s tem le, da razumevajo v polni meri svojo nalogo soditi vsa slučaj po njegovih posebnostih. Da bi se pa vse detomorilke brezijezno morale oproščati, tega menda tudi najbolj moderno socijalno naziranje ne zahteva. To je treba nribiti, da ne bo javnost napačno informovana o vrlini naših dolenskih sodnikih iz naroda. Nadejajo se, da boste temu pojasnilu—resnici na ljubo in na čast dolenskim porotnikom — privočili nekaj prostora v svojem c. listu, beležim.

z odličnim spoštovanjem

dr. Žitek.

Novo mesto, 23. februar 1911.

Ručnica.

Ante Beg: Slovensko-nemška meja na Kočevskem. Založil Lavoslav Schwentner. Cena 80 vin., s pošto 85 vin. Ante Beg si je pridobil s svojimi deli o razmerah na jezikovnih mejah nevenljivih zaslug. Njegovo prvo delo je bilo knjižica »Slovensko-nemška meja na Štajerskem«, ki je že davno razprodana. Sledili sta potem deli »Slovensko-nemška meja na Koroškem« in »Narodni kataster Koroške«, kateri knjiggi sta največjega pomena za spoznanje narodnostnih razmer na Koroškem. Zdaj je na podlagi lastnih izkušenj opisan slovensko-nemško mejo na Kočevskem. Beg je že večkrat prepotoval vse kraje ob kočevski meji in je s tem delcem polegal zanesljivo sliko razmer ob kočevski meji.

Vse tu naznajene knjige se dobivajo v »Narodni knjigarni« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Razne stvari.

Demonstracija beračev. Včeraj zjutraj so demonstrirali pred policijskim ravnatljstvom na Dunaju berači. Policeja je namreč dala nabiti razglas, v katerem pravi, da je Rothschildovo vložilo že popolnoma izčrpano. Kakih 200 beračev, med njimi mnogo bolnih, slepih in hromih, je protestiralo proti temu razglasu. Vpisli so: »Nam niste dali ničesar!« Policeja je demonstrante sicer razgnala, ti pa so se zopet zbrali in nadaljevali demonstracije.

Ali narobe. Profesor medicine je razlagal slušateljem delirium tremens ter omenil tudi, da mislijo bolniki, da vidijo različne stvari, katerih v resnici ni. Pogosto se dogaja, da si domišljajo bolniki, posebno če jih kdo nato opozori, da vidijo živali. V podkrepitev svojih izjavjanj, da poklicati profesor pred poslušalce moža, ki so ga pripeljali še-le pred kratkim zaradi delirija na kliniko. »Ljubi moj,« ga nagovori profesor, »ali vidite, tam teče ravno pod klopniš?« »Kje?« ga vpraša bolnik. »Ali ne vidite? Tu je zopet!« »Ne vidim,« je odgovoril bolnik. »Pa tam poglej-te pri oknu,« je pokazal profesor. »Recite mi, gospod profesor, se je obrnil bolnik do profesorja, »ali res vidite miš?« »Res, je odvrnil profesor. »Potem pa imate vi delirium tremens in ne jaz!« je bil bolnikov odgovor.

Iz šole. Učitelj: »Zakaj imenujemo opice tudi štirokne živali?« Učenec: »Prosim, zato, ker lahko vzamejo tudi z nogo kako stvar v roke.«

Arte viharja. Kakor poročajo iz Berolina je vrgel vihar nekega štetičnega dečka v reko Sprevo. Deček je utonil. — Iz Kassala poročajo, da je vrgel vihar zavirača z vagona nekega tovornega vlaka. Zavirač se je ubil. — Iz Angleškega prihajajo tudi vesti o velikih nesrečah. V Bradonu je vzdignil vihar neko 16letno delico kakih deset metrov visoko in jo trešil potem na cesto, kjer je bležala mrtva.

Avlatika. V Nizzi se je dvignil cesarski svetnik Flesch z monoplanom v zrak, a je že po malih minutah padel v morje. Posrečilo se je aviatika rešiti v motornem čolnu. Monoplan je hudo poškodovan. Nesreča se je zgordila, ker je motor prenehal delovati.

Požarji. Iz Rouena poročajo, da se je vnel predvčerajšnjem zvečer med kinematografsko predstavo v vasi Marchienne požar. Izmed 130 gledalcev je bilo 30 ranjenih, med njimi več težko. — V Cherbourgu je požar vpepel cel del mesta okrog lesnega trga. Skode je nad en milijon frankov. — V Odesi se je vnel požar na ladji »Grof Stroganov«, ki je uničil 12.000 pudov kokosovih orehov, vrednih 300.000 rubljev.

Kuga. Kakor poroča kitajsko poslaništvo na Dunaju, se je kuga v Pekingu razširila tudi že na naseljeno tujcev. Baje je ujrnj za kugo že en avstrijski podanik. Do sedaj te vesti od druge strani še niso potrdili. — Tudi z Ogrskega se poda v počasi zdravnikov in Mandurijsko. — Avstrijsko ministrstvo za notranje zadeve je odpalo vsem političnim deželnim oblastim odlok, v katerem jim daje navdih za slučaj izbruhne kuge.

Umori. V nekem gozdu pri Tešinu so našli lesnega trgovca Šansa zraven njegovega voza s smrtnimi ranami borečega se s smrtni. Povedal je, da so ga napadli trije moški in ena ženska, nato pa je umrl. Policeja je aretilala kot sumljivega že nekoga delavca. — Iz Vratislava se poroča, da je rudar Lenschner iz Waldenburga iz do sedaj še neznanih vzrokov prerazil svoji ženi in svojim trem otrokom vratove ter nato končal tudi sebi na enak način življene.

Za Panamski prekop. Budgetna komisija reprezentančne hiše je priporočala parlamentu v Washingtonu sprejetje kredita 45,560.000 dolarjev.

za zgradbo Panamskega prekopa in 3.000.000 dolarjev za utrde pri prekopu. Prvo vsoto naj pokrijejo načinice na državnem zakladu.

Justifikacija. Iz Insterburga se poroča: Včeraj so tu obglavili služkinjo Milkowitz, ki je imela na vesti več umorov. V trenutku, ko bi se bilo moralna izvršiti odsodba, se je odigral grozovit prizor. Ko je rabljev pomočnik odpel obsojenki blazo, da ji razgali vrat in da ji položi glavo na čok, se je vrglo dekle na tla ter zacetlo jokati in vpit, z vso silo se je nesrečna oklepila čoka, da je ni bilo mogoče odtragnati. Med tem, ko je stal rabelj pripravljen in opt ob sekiro ob strani, je skušal eden pomočnik zvleči obsojenki, ki se je z obupom branila, glavo v zarezo, da ji jo odseka rabelj, če treba tudi v tem položaju z licem navgor. Več minut je trajal ta grozoviti boj, dokler niso obsejenki opešale moči. Tedaj so jo šele rabljevi pomočniki zvleklki do čoka, prijeli so jo za glavo in rabelj je zavil tel sekiro s tako silo, da je odskočila glava, se kira pa se je globoko zasadila v čok.

Kupuje srečke ogrevalnic. zakaj dohodek te loterije se porabi za lajšanje bede tisočev in tisočev stradajočih in prebebojčih. Prekrasni dobitki v vrednosti 30.000, 5000, 1000 kron so izloženi v izložbenem oknu c. kr. dvornih in komornih juvelirjev V. Mayerja sinov na Dunaju, I. Stock na Eisenpiatz 7 in za 1 K lahko vsakdo v srečnem slučaju postane lastnik takuge dobitka ali pa zadevno gotovino. Srečke po kroni se dobiva po vseh trafičnik, loterijah, menjalnicah in v loterijski pisarni na Dunaju, I. Goldschmidsgasse 8. Zrebanje bo nepreklicno dne 5. aprila t. l.

Telefonska in brzozavna poročila.

DELEGACIJE.

Dalmatinsko vprašanje.

Budimpešta, 25. februarja. Tu seni je dospel avstrijski železniški minister Glombinski ter je imel konferenco s trgovinskim ministrom Hieronimijem glede dovršitve dalmatinskih železniških zvez. To celo vprašanje pride v pretres tudi se v interministrski konferenci, ki se bo vrnila 4. marca t. l. na Dunaju in katero predmet bo posvetovanje o sredstvih za boljševanje gospodarskih odnosa v Dalmaciji. Na teh konferencah bo avstrijska vlada nastopila lahko že z definitivnim odgovorom glede dalmatinskih železniških zvez.

Rusin o Rusinu.

Budimpešta, 25. februarja. V današnji plenarni seji avstrijski delegaci je govoril rusinski delegat Wasilko ter izrekel zunanjemu ministru Aehrenthalu popolno zaupanje v njegovo zmanjšo politiko. V svojem govoru se bavi potem zlasti z razmerami v Galiciji in Bukovini ter podnarja, da pošilja vse živile v Galiciji in v Bukovini med Rusijo in Rusijo svoje emisarie, ki delajo v Galiciji in v Bukovini rusko propagando. Vlada se mora zavzeti za rusinske postulate in zlasti tudi za rusinsko vsečilišče v interesu mirnega in nemotenega razvoja rusinskega naroda, potem sme vlada tudi računati na podporo od strani Rusinov ne samo v notranjih zadevah, marveč tudi v zadevah avstrijske zunanje politike. Za njim sta govorila še delegata Ellenbogen in Markhi. Seja še traja.

Odperto pismo.*
gospodu Valentinu Marčiču, župniku
v Železnikih.

Blagovolite objaviti, ako se moje osebe tičejo opazka in razne neokusne opombe, katere ste v nedeljo 19. t. m. zjutraj, po pridigi v poseben: govoru izrekli.

Železniki, dne 21. februarja 1911.

IVAN DEMŠAR,
trgovec, posestnik in starosta
»Sokola«.

Poslano*)

g. Troštu, nadučitelju v Tomišljiju.

Zakaj izzivate? Kar molčite, ker imate na svoji vesti mnogo pregeh, ki se bodo obelodanile. Jaz ne zahajam v župnišču, opravljanje je zame pre nizkotno, a Vaša žena je v tej stroki tako izjurenja. Izvrsten tovarš ste, gospod Trošt, ki znate tako temeljito zastopati interese učiteljice in postopate napram svoji koleginji tako galantno! Cast Vam!

Tomišlj, 24. februarja 1911.

Marica Žgur, učiteljica.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor so določa zakon.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. februarja: Marija Paučneg, bivša delavka, 63 let, Poljanška cesta 45.

Dne 23. februarja: Ivana Rozman, delavka, 35 let, Radeckega cesta 11. — Marija Novak, delavka tovarne, 70 let, Reber 5. — Apolonija Bartol, delavka, 70 let, Radeckega cesta 11.

V deželnih bolnicah:

Dne 23. februarja: Ivan Potočnik, prosjak, 55 let. — Savo Vungovič, delavec, 17 let.

Dne 21. februarja: Josip Gačnik, rovnač, 75 let. — Marija Jane, žena ovorniškega delavca, 53 let.

Poslano.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno je pojavljajoča po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazuje uspešen vpliv tega zdravila; zlasti koristnega kot olesti utečoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1-90. Po ostrem povzetji razpoloži: mazilo lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik v Dunaju, Tuchlauben 9. V zalogah pa je izrecno zahtevati Moll-ov preparat, namenovan z varnostno znamko in podpisom.

Kašljajoče opozarjamamo na insekt o Thymomel Scillae, preizkušen zdeleki, ki ga zdravniki večkrat priporočajo.

Možganova juha. 4 Maggieve očke naj se razstope v 1 litru vrele vode. Polovicu fino seklijanih telečjih, ovejih ali pa celo svinjski možgani naj se na lahko praže v sirovem mazu s fino seklijanim zelenim petršnjem, nastrži potem čisto malo citroove lupine, vse to posuj z dobro zlino moko, to naj se vse na lahko prazi, ato pa prilij pripravljeno Maggiovo juho ter počakaj da se vse dobro rekuha. Polij nato s to juho pražene oške žemlje ter jo daj takoj na mizo.

Vsa kanur je znano, da ranjenih nest pred nesnažnostjo ni mogoče dolj skrbno varovati in da se vsled tefekcije prav lahko izpremene v trav hude rane. Zato je previdno, da so celo majhne ranitve pokrivajo s pravimi sredstvi, da jih obvarujemo prednetja. V to pa je v prvi vrsti treba anesljivega antisepetičnega sredstva. Tako je pa prasko domače mazilo iz lekarne B. Fragnjerja, c. kr. dvornega obavitelja v Pragi, pod katerega ladečimi, bolečini tolazečimi učinkni so vse razitve hitro zacelejo.

Za otroške bolezni
od zdravnikov prav rada priporočena.
MATTONIEV

GIESSHÜBLER
naravna alkalična kislina
ob zelodčni kislini Škrofelnjih, rachitis oteklosti zlez katarjih oslovskem kašlu.

Ustna voda
KALODONT
Zobna krema

Svila za nevesto

od 1 K 35 vin. meter naprej v vseh barvah. Franko in že oskrnjeno se pošlja na dom. Bogata izbra vzorcev so pošte s prvo pošto. Tovarna za svile Hohenberg, Žürich.

Večerno veselje, jutranja otožnost —

to je bila pri meni navada, dokler nisem poskusil s Fayevimi pristnimi mineralnimi pastiljami. Sedaj pa mi ne škoduje niti kajenje niti pitje in nič več nisem zaslene, zjutraj pa vselej vstanem radosno volje, ker zverčer in zjutraj vselej pocmakate nekaj Fayevih pristnih sodenic. Skatljico imam za lep čas in stane samo K 1-2. Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzer, c. kr. dvorni založnik, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17.

Nič ni boljšega

za takojšnje pripravljanje goveje juhe nego

MAGGI jeve kocke za govejo juho

à 5 vinarjev.

MAGGIJEVE kocke za govejo juho so čista, najboljša juha iz govejega mesa v trdi obliki in imajo zrazen že tudi potrebno sol in disave. Pristne samo z imenom MAGGI in varstveno znamko zvezdo s križcem.

Specialiteta, edina slovenska ura za telovadce.

Dobi se samo pri tvrdki Ljubljana Mestni trg H. Suttner Ljubljana Sv. Petra cesta

Lastna tovarna ur v Švicariji.

Proti zoboboli in glijobi zob
izborno delno dobro zmanjša antisepetična

Melusine ustna in zobna voda

ki vtrdi dlesno in odstranjuje neprijetno zapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 kreslo. Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Realova cesta 20v, 1 poleg Franc Joževčevga jubilejnega mostu. V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških brigad, juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. brigadne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvatsko, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekar!

Prosimo vladivo, pošljite mi zoper tri steklenice Vaše izborno deljuče antisepetične melusine-ustne zobne vode, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrija dlesno in odstranjuje neprijetno zapo iz ust. Za ohranjanje zoli in osveževanje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

ga ni!
Po njem ti jed diši,
Želodec ne boleha
In glava ne boli!

Zahvale izrečno „FLORIAN“!

Zavračajte ponaredbe!

Ljudska kakovost liter K 2-40.

Kabinetna kakovost 4-80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 3002. Srednji zračni tlak 7619 mm

februar	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C. tura	Vetovi	Nebo
24.	2. pop. 9. zv.	727.8 730.7	6.9 4.0	sl. vzhod. sr. zahod del. jasno	oblačno
25.	7. zj.	733.8	1.2	sl. svzuh	meglono

Srednja včerajšnja temperatura 6°, norm. -0.7°. Padavina v 24 urah 2.0 mm

Klotilda Engelsberger, roj. Auman, naznanja v svojem in v imenu svojih sinov Rupertia in Riharda prežalostno vest, da je njen prejubljeni, nepozabljivi soprog, oziroma oče, svak, stric, bratanec in nečak, gospod

Rupert Engelsberger

trgovec in posestnik

danes, dne 23. februarja ob 9. uri zvečer v 57. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, nenašoma umrl.

Pogreb predragrejajoči rajnika bo v nedeljo, dne 26. februarja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče pri Sv. Križu v Krškem.

Svete maše zadušnice se bodo darovali v pondeljek, dne 27. februarja ob 8. uri zjutraj v cerkvi Sv. Križa na pokopališču.

Krško, dne 23. februarja 1911.

nova manufakturna trgovina

JESIH & WINDISCHER

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrene sočutja povodom smrti nepozabnega nam brata, strica in svaka, gospoda

Mihaela Balona,

izrekamo tem potom najtoplješo zahvalo.

Zahvaljujemo se vsem darovalcem krasnih vencov, častiti duhovščini, brežiškemu Sokolu, kakor tudi odposlancem raznih sokolskih društev, posojilniškim in čitalniškim odbornikom ter vsem drugim, ki so s svojo udeležbo počastili spomin predragega nam rajnika. Iskrena hvala bodi za prelep žalostnik pri hiši žalosti in pri odprtju grobu. Zlasti se pa zahvaljujemo gosp. dr. Stikerju za galijum nagrobnog govora. Zahvaljujemo se slednjicem vsem, ki so na ta ali oni način lajšali našo bol.

BREŽICE, 21. februarja 1911.

Kupim ali vzamem v najem

dobro upeljano

706

trgovino z mešanim blagom

pod ugodnimi pogoji.

■ Naslov A. Stopar v Pliberku. ■

! Pozor!

G. izdelovatelji in prodajalci žganja na debelo,

705

Poročajte svoje naslove na upravnštvo »Sl. Naroda« pod »Naša bodočnost«.

Kontoristinja

z 2 letno prakso, slovenskega in nemškega jezika kakor tudi stenografi in strojepisja popolnoma zmožna, želi dobiti primerne službe. — Blagohotne ponudbe pod »Zanesljiva moč« na upravnštvo »Sl. Naroda«.

Preznamem dobro idejo

gostilno

na račun v Ljubljani ali v okolici.

Ponudbe na upravnštvo »Slov. Naroda« pod »Gostilničar«. 722

V svrhu razširjenja trgovine

v konkurenco prostem kraju na deželi, z zelo povoljnim letnim prometom,

se išče trgovsko naobražen

sotrudnik (kompanjon).

Potreben kapital ali premoženje najmanj 15 - 20 000 K. 688

Naslov v upravnštvo »Slov. Naroda«.

V „Narodni kavarni“

svira vsaki dan 691

zadnji teden

dunajska damska godba.

Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

Išče se za takojšnji nastop priden, vosten in trezen

mašinist,

ki mora biti istočasno dober mehaniker in poznati električno razsvetljavo. Plača po dogovoru. Ponudbe z navedbo do sedanjega službovanja in tozadovnih zahtevkov naj se naslovijo na kožarsko tovarno Andrej Jakil, Rupa pri Gorici, pošta Miren.

Prve vrste zavarovalnica za življenje išče spremnega

711

potovalnega zastopnika za Kranjsko

zmožnega slovenčine in nemščine in ki je po tem okolišu potoval že z dozanim uspehom.

Natančne ponudbe na Rudolfia Mosse, Dunaj pod »W. L. 7782«.

E 378/10/11 710

Dražbeni oklic.

Dne 2. marca 1911 ob 10. uri dopoldne in po potrebi še naslednji dan se bode prodalo na Brodu pri žagi blizu Kostanjevice

na javni dražbi:

Vabilo

XXXI. občni zbor „Kmettske posojilnice ljubljanske okolice“

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

v Ljubljani

ki se vrši

dne 16. marca t. l. ob 3. pop. v zadružni pisarni na Dunajski cesti št. 18.

DNEVNI RED: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo ravnateljstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Revizijsko poročilo. 5. Odobritev letnega računa. 6. Razdelitev čistega dobička. 7. Volitev predsednika, podpredsednika, treh članov načelstva in treh članov nadzorstva. 8. Predlogi zadružnikov.

V Ljubljani, dne 14. februarja 1911.

Načelstvo.

Prejemki.

Denarni promet v letu 1910 K 99,443.166-32.

Izdatki.

	K	h		K	h
1 Račun blagajne: Gotovina dne 1 januarja 1910	618.188	46	1 Račun blagajne: Gotovina dne 31. decembra 1910	698.831	46
2 " deležev: Vplačani glavni deleži	4 200	—	2 " deležev: Izplačani glavni deleži	4.200	—
3 " rezervnih zakladov: Dvignjene obresti glavnega rezervnega zaklada	208	—	3 " vlog: Izplačane hranilne vloge	6,654.420	41
	8.356	62		4,573.897	44
4 " pokojninskega zaklada: Dvignjene obresti in prispevki uradnikov	7.537	92		17.954	27
5 " vlog: Prejete hranilne vloge	3.168	98		5,258.958	79
	5,769.959	31		949	84
6 " posojil: Vrnjena posojila	4.053.054	49		472.810	67
7 " tekoči: Prejete glavnica	23.382	27		30.000	—
8 " reeskompta: Prejeta glavnica	6.586.776	19		13.876.213	42
9 " naloženega denarja: Dvignjena glavnica	130.418	67		18.373.100	29
10 " poštne hranilnice: Dvignjena glavnica	15.000	—		7.138	84
11 " zadružnega doma: Prejete najemščine in odpis	13.590.783	53		6.982	91
12 " zadružnih hiš: Prejete najemščine	18.366.470	42		169.920	—
13 " vrednostnih listin: Prejemki za odprodajo	16.195	31		38.167	12
14 " prehodnih zneskov: Vrnjeni prehodni zneski	21.473	32		1.312	—
15 " inventarja: Prejeta skupila	114.976	—		2.000	—
16 " obresti: Prejete obresti posojil	34.310	44		13.260	—
	9	40		4.180	—
	885.740	12		88.119	41
	11.108	18		6.642	19
	39.754	11		53	31
17 " upravnih dohodkov: Prejeti upravni dohodki	73.699	64		1.694	23
	5.321	74		3.760	92
	50,380.093	12		360	10
				19.894	24
				54.081	26
				1.130	—
				50,380.093	12

Debet.

Izkaz izgube in dobička za upravno leto 1910.

Kredit.

	K	h		K	h
1 Račun obresti: Izplačane obresti hranilnih vlog	88.119	41	1 Račun obresti: Prejete obresti posojil	885.740	12
" " " " na tekoči račun	6.642	19	V letu 1909 za leto 1910 prejete obresti posojil	40.010	77
Kapitalizovane obresti hranilnih vlog	53	31	Zaostale obresti posojil	209.514	86
" " " " na tekoči račun	731.575	79	Prejete zamudne obresti	11.108	18
" " " " po nabiralnikih	42.922	67	Prejete obresti naloženega denarja	73.699	64
Za leto 1911 predplačane obresti posojil	639	80	vrednostnih listin	39.754	11
V letu 1910 za leto 1909 prejete obresti posojil	36.841	51	Nedvignjeni kuponi	14.218	—
Povrnjene obresti posojil	175.259	59	Kurzni dobiček v letu 1910	49.375	94
Plaćane obresti tekočega računa	1.694	23	" zadružnega doma: V letu 1910 prejete najemščine	14.238	85
V letu 1910 za leto 1909 vnovčeni kuponi vrednostnih listin	3.760	92	V letu 1909 za leto 1910 prejete najemščine	1.574	52
Plaćane obresti v reeskomtru	18.245	50	" zadružnih hiš: V letu 1910 prejete najemščine	21.473	32
zadružnega doma: Davki, poprave, 1% odpisa in predplačane najemščine	360	10	V letu 1909 za leto 1910 prejete najemščine	1.623	88
zadružnih hiš: Davki, poprave in predplačane najemščine	8.999	12	" upravnih dohodkov: Upravni dohodki v letu 1910	5.321	74
inventarja: 10% odpisa za obrabot	8.817	16	" izgube in dobička: Pripisani ostanek dobička iz leta 1909	6.687	02
davka: V letu 1910 plačani davek	1.793	89			
" posojil: Odpis v letu 1910	19.894	24			
upravnih stroškov: Upravni stroški v letu 1910	949	84			
doneskov državnih zavarovalnic nameščencev: Vplačila v letu 1910	54.081	26			
izgube in dobička: Čisti dobiček v letu 1910	1.130	—			
	172.560	42			
	1.374.340	95			
				1.374.340	95

Aktiva

Bilanca za upravno leto 1910.

Pasiva

	K	v		K	v
1 Račun blagajne: Stanje dne 31. decembra 1910	698.831	46	1 Račun deležev: Stanje glavnih deležev dne 31. decembra 1910	K 20.000—	
" posojil: a) Stanje vknjiženih posojil:	K 8,123.119-39		Stanje opravljenih deležev dne 31. decembra 1910	7.078—	
	479.992-50				27.078
b) na zastavna pisma	4,265.031-66		2 Račun vlog: Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1910	K 17,697.487-53	
c) Stanje meničnih posojil	3.101.24-37		Stanje hranilnih vlog za tekoči račun dne 31. dec. 1910	731.575-79	
	15,969.767	92	Kapitalizovane obresti za leto 1910	795.71-11	
naloženega denarja: Stanje dne 31. decembra 1910	1,974.751	03	Kapitalizovane obresti za leto 1910	42.922-67	
zadružnega doma: Stanje dne 31. decembra 1910	197.715	54	Stanje hranilnih vlog po nabiralnikih 31. decembra 1910	19.416-33	
zadružnih hiš: Stanje dne 31. decembra 1910	313.974	41	Kapitalizovane obresti za leto 1910	639-80	
zadružnega zemljišča: Stanje dne 31. decembra 1910	89.253	50			
vrednostnih listin: Stanje dne 31. decembra 1910	462.678	—	rezervnih zakladov: Stanje glavnega rezervnega zaklada dne 31. decembra 1910	202.950	96
Nedvignjeni kuponi	14.218	—	Stanje posebnega rezervnega zaklada dne 31. decembra 1910	184.003	43
prehodnih zneskov: Stanje dne 31. decembra 1910	9.502	86		41.063	51
inventarja: Stanje dne 31. decembra 1910	16.145	01		1.860	28
obresti: Stanje zastalih obresti posojil dne 31. decembra 1910	209.514	86		1.834	25
	19,956.352	59		36.41	51
				172.560	42
				19,956.352	59

Letni račun in bilanca so razpoloženi v smislu § 25 zadružnih pravil zadružnikom v pregled.

Načelstvo.

Dijaški vestnik.

Nekaj o dijaških podpornih skladih ali podpornih fondih.

Že precej časa je preteklo, ko je slovensko društvo spoznalo, da podpora društva, ki obstajajo v nekaterih mestih, nezadostujejo potrebam. Predvsem je treba poudarjati, da je delokrog obstoječih podpornih društev preoskorčen in preveč omejen. Krivda ne gre tu na rovaš dočasnih podpornih društev; vzrok temu je zaniknost slovenske javnosti napram slovenskim dijamom. Če pregledamo imenike, ki jih podporna društva vsako leto izdajajo, vidi mo povsed ista imena. Večino prispevajo posojilnice in hranilnice; med privavnimi osebnimi pa so darovalci vedno isti. Koliko je naše inteligence in med njimi koliko takih, ki so za časa študij vzivali sami dobrote takih podpor, pa se sedaj nekako trdovratno branijo le vinat tega vrtniti, kar so prejeli. Na eni strani torej nezadostna sredstva, na drugi strani pa veliko število prošnikov, to so vzroki, da naša podpora društva ne morejo pomagati v premnogih slučajih, kjer bi to bilo treba.

Slovenski dijaki so začeli torej sami misliti na pomoč. In kot povsed drugje, tako se je tudi v tem slučaju pokazalo, kot najboljše sredstvo samopomoč. Ta samopomoč se je izražala v prejšnjih časih na ta način, da so dijaki nabirali prispevke med seboj in podprtji kakega prav potrebnega kolega. To vse pa je bilo nezadostno in izkazala se je potreba celo stvar organizirati. Ena prvih dobrih misli zasigurati stalne dohodke potrebnim dijamom je bila izdajanje kolka, ki ga je slovensko akademično društvo »Ilirija« v Pragi založilo v prid slovenskemu podpornemu društvu v Pragi. Vsled nastalega nesoglasja med izdajatelji in med onimi, v katerih prospeh se je kolek izdajal, sklenilo je imenovanu društvo, da bo odslej vporabljalo dohodek kolka za lasten podporni fond akad. fer. društvo »Balkan« v Trstu. Vspeli anketi, ki smo jo sklicali v Pragi, so bila pravila podpornega sklada slov. akad. društva »Ilirija« v Pragi. Glavni namen tega podpornega fonda je, podpirati v prvi vrsti člane društva, v drugi vrsti tudi druge dijake slovenske, oziroma slovenske narodnosti tam, kamor ne sega delokrog obstoječih podpornih društev. V ta namen daje podporni sklad posojila, ki se vračajo čez gotov čas z malo odškodnino: daje pa tudi lahko posebno potrebnim stalne podpore. Ta odškodnina, ki jo daje vsak rad, je že sama na sebi pogoj, da podporni fond pocasi pa stalne raste.

Sredstva podpornih fondov so: vstopnina 1 K., ki jo mora plačati vsak, ki hoče biti deležen dobrote tega fonda. V drugi vrsti pridejo v poslov, prostovoljni prispevki in zbirke. Tako na primer se je uvedel v »Iliriji« nabiralki, v katerega se vsak dan pobira v kateri daje prav lepe dohodke. Dohodki dajejo tudi prispevki javnosti, dohodki iz prodaje razglednic in kolkov. O teh kolkih moram pisati obširnejše, ker so za sedaj glavni dohodek vsaj našega fondu. Kot sem že omenil, je izdajala že prej »Ilirija« kolek v prid podpornemu društvu v Pragi. Sklep odbora omenjenega društva, da bo odslej v naprek dohodek kolka služil lastnemu podpornemu fondu, je bil dalekosežnega pomena. Kajti iz tega sklepa je sledil drugi sklep, da se naj kolek »Ilirije« daje v razprodajo tudi drugim akademičnim in ferjalnim društvom, ki imajo take podporne fonde. Najprvo se je določila cena za 1000 komadov 4 K., potem čez nekaj časa pa se določili cena na 2 K.; upaj, da se bo v bodoči, če bodo vsa naša društva uvaževala velikansko važnost takega kolka, cena še znižala za 1000 komadov na 1 K. Iz tega sledi, da bo društvo, katero bo prodajalo naš kolek imelo pri vsakem 1000 19 K. čistega dobička. Pripromogli pa bodo s tem članji društva, da se bo uvedel enoten dijaški kolek, na drugi strani pa si bodo zasigurali podporni fondi stalne in precej izdatne dohodke. Društveniki sami pa se bodo sognuto potrudili prodati kolikor mogoče dosti takih kolkov, katerih dobiček je namenjen njim samim.

Podporni fondi in dijaški kolek se že precej razširjeni. Imajo ga, kot je meni znano akademična društva »Ilirija« v Pragi, »Triglav« v Gradcu in »Sava« na Dunaju ter ferjalna društva »Balkan« v Trstu, »Adrija« v Goričici, »Gorotan« na Koroskem, »Sava« v Ljubljani in »Klub naprednih slovenskih akademikov« v Celju. Imajo pa podporne fonde tudi nekatera radikalna društva (»Adrija« v Pragi) ki pa se niso uvedla našega kolka. Upajmo, da tudi v ti točki dosežemo popolno sporazumljene, da uvedemo povsed enoten dijaški kolek. To bi bile nekaterе glavne misli podpornih fondov.

Sedaj pa še nekaj o bodočem delu v ti stvari. Predvsem bo po-

trebna nekaka organizacija podpornih fondov med seboj. Dosedaj je vsekakor podporni sklad popolnoma samostojen in le razprodajo kolkov oskrbuje »Ilirija« v Pragi. Stvar si predstavljam sledče. Podporni fondi bi si naj ustvarili lastno centralo. Centralni odbor bi se volil na sestanku vseh teh fondov in bi razvzen tega imel v njej vsak fond glasovalno in posvetovalno pravico. Glavna naloga te centrale bi bila prevzeti v oskrbo razprodaj kolka in iskati novih sredstev, kako povisiti dohodke teh fondov: recimo izdajati razglednice, prijeti zbirke itd. Podporni skladi bi torej ohranili popolno samostalnost: oni bi kot sedaj dajali podpore in posojila ter oskrbivali svoje premoženje sami. Iz denarjev in dohodkov, ki bi se zbirali v centrali, bi se lahko s časom, če bi nje premoženje naraslo do gotove višine, davala posojila, oziroma podpore posebno potrebnim dijamom.

Stvar sama na sebi je dobra in beda naših visokošolcev sili te iskati vedno novih potov in sredstev, da si olajšajo življenje. Če bodo te vrstice vsaj deloma pripomogle, da bodo kolegi polagoma prišli do prepričanja, kako velikanska pomena je ravno na visokošole samopomoč, se doseglo svoj namen.

* * *

O. s. n. n. d. in društveni podporni fondi. V delavnem programu O. s. n. n. d. je tudi sistematična pozdriga materialnega stanja pri našem dijaštvu in zato bo važna naloga O. s. n. n. d., da izvede zgoraj navedeno centralno organizacijo društvenih podpornih fondov, ki pa bo svojo premoženje upravljala sam in ločeno od uprave O. s. n. n. d. Zvišati mora in posplošiti pomen podpornih fondov, bo namen te centrale, ki bo poslovala v takem obsegu kadar dosedaj posamezna društva za premajhni delokrog niso mogla. — Pri tej priliki omenjam, da je društvo svobodomiselnih slov. akademikov »Sava« na Dunaju založilo sešitke 1 K-kuponov, ki se naj bi v podporo podpovrednim dijamom društva »Sava« na Dunaju pridno prodajali med Slovenci pri vsaki priliki.

Narodno-napredno dijaštvu in proslava 35-letnice akad. teh. društva »Triglav« v Gradeu. Komaj preteklo slavje ni zapustilo le prijetne spomina pri vseh ljubljanečanah, sploh vseh udeležencev proslave, ampak je tudi ojačilo in poglobilo vezi med dijaštvom, ustvarilo lepo in pomembno organizacijo starejšin in dokumentiralo nerazdržno skupnost dijaštv in narodno-napredne stranke. Osebno zbljanje, ki je premočna garancija za izbris zadnjih sledov dosedanje društvene separiranosti je naslo v pobratinstvu vseh narodno-naprednih dijamov, ki se je v proslavo 35-letnice »Triglava« sklenilo z gromovitim odobravanjem zastopnikov vseh narodno-naprednih akad. društev na komerzu, 18. t. m. v ljubljanskem Narodnem domu, lep dokaz, kako globoke korenine je pognala ideja O. s. n. n. d., ki se je iz vrst zastopnikov vseh nar. n. n. akad. društva posebno pa slov. akad. društva »Ilirija« jasno in slovensko poudarjala. Te »Triglavanske« slovesnosti so bile naravnost triumf mogočne načelne enotnosti vsega nar. n. n. dijaštv, ki se kaže v brezizjemni navdušenosti za osmel in njen izboren program svojo moč, katera garantira, da bo narodno-napredno dijaštv, ki stoji že sedaj kot prvo med slov. dijaštvom, izvedlo svojo veliko nalogo, poživiti in ojačiti narodno-napredno idejo na Slovenskem. Da se pospeši ta načrt se je osnovala tudi starejšinska organizacija »Triglavov«, ki bo skupno z enako »Savansko« organizacijo združevala delavnine in odločne inteligente v boju, ki ga pričakujemo za končno zmago naših načel z isto vztrajnostjo in temeljitoščjo, s kakršno navdušenostjo se je osnovala ta po številu članov tako močna organizacija. To je zgodovinsko važni sad proslave 35-letnega obstoja »Triglava« in tem se je ta važen fakt edino vredno obhajal. Narodno-napredno dijaštvu, naprej do novih uspehov, naprej in navzgor do zmage!

Odvetniška pisarna dr. Fr. Brnčiča in dr. Mat. Premerja v Trstu, ulica Nuova št. 13/II

sprejme izurjenega stenografa-strojepisca

veščega slovenskega in nemškega jezika ali pa

Zaradi presevne se preseve vede posestvo

v polnem obsegu ali pa tudi samo hiša z gostilne in gospodarskimi poslopji ter vrom. Kraj ima bodočnost zaradi nameravane gradbe železnice. — Kje, pove upravnost »Slov. Naroda«.

632

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni avtomatične, posebno za gostilničarje pripravne priporoča

Ivo Bajzelj
Ljubljana
Marije Terezije cesta 11
(Kolizej).

Ravnokar so došle najnovje slovenske plošče
A K 3:50. — 1000 igel K 2—. 271

Berson®
gumijevi podpetniki
ohranijo
čevlje elegantne.

ki ste obenem daktiografirali.

Vstop 1. aprila t. l. Plača po dogovoru

Perje za postelje in puh
F. HITI
Pred Škofijo štev. 20.
Zunanjia naročila se točno izvršujejo.

J. Vecchiet
zlatar v Ljubljani
nasproti glavne pošte
priporoča svojo trgovino vsakovrstne

zlatnine ter precizijskih žepnih ur.
Lastna delavnica.
Kupuje staro zlato in srebro.
Cene zmerne.
Solidna in reela postrežba

Parno barvarstvo ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga
steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov i. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Važno! za Važno!

gospodinje, trgovce in živilorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba za drogve, komikalije, zelišča, evelija, Korenske itd. tudi po Knippu, ustne vode in zobni pradek, rible, olje, redilne in postupne moko za otroke, dživate, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografatne aparate in potrebštine kirurgične obvezila vseake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in pasto za tla itd. — Velika zaloga najfinjejšega rumna in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopel. Oblasty. Konc. oddaja strupov.

Za živilorejce posebno priporočljivo: grška sol dvojna sol, soliter, eozin, kolmoč, krmilne apne itd. — Vnana naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija

ANTON KANC

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najnižji ceni razne zelišča (rože), cvetje, kvetinice, senca, sicerja itd.

2 manjši, 1 vecjo in 1 vilo z vrom v Ljubljanskem predmestju :: oziroma mestu :: se zelo cenno prodajo. Pogoji za plačevanje .. zelo ugodni. Naslov: »Ugodna prilika«, poštne ležeče v Ljubljani. 675

tvrde 451

Bergmann & Ko. Děčín na L.

je in ostane slej ko prej nedosežen vsled svojega presenetljivo prirodnega barvanja las in brade Dobiva se svetel, rijav in črn steklenica po K 250 v drogeriji Anton Kanc in pri driveu A. Fettich-Frankholmu

Priravna stavbna zemljisča se po nizkih cenah prodajo v raznih delih mesta.

Pojasnila daje 597 posredovalna pisarna Peter Matelič, Ljubljana, Škoška ulica 10, Telefon 155.

Istotam se izve tudi o prodaji raznih hiš z gostilnami.

Lastniki tovar za opeko in cement zahtevajte samo stroje preizkušenega sestava tvrde.

K. Novotný špecialne tovarne strojev za keramiko in livarna Praga-Visočany

Opreme za krožne peči, transmisije, posode za impregnovanje lepenke i. t. d.

Na vpogled mnogo priporočil. 3820

v Ameriko in Kanado

Cunard Line. Cahod iz domačega pristanišča Trsta: Saxonija, 4 marca 1911. Pannonia 15. marca 1911. Carpathia, 25. marca 1911. Iz Liverpoola: 274 Največji in najlepši parniki sveta. Lusitania, 11 marca, 8. aprila, 29. aprila, 20. maja, 10. junija 1911. Mauretania, 4. marca, 25. marca, 22. aprila, 13. maja, 3. junija 1911. Pojasnila in vozne karte pri Andrei Odoleck v Ljubljani, Slovenska ulica št. 25, poleg cerkve Srca Jezusovega. Vozna cena Trst-New York III. razred K 180 za odraslo osebo z davkom vred in 100 K za otroka pod 10 leti z davkom vred.

KAŠLJAJOČIM otrokom in odraslim zapisujejo zdravnik z najboljšim uspehom

THYMOMEL SCILLAE pomoč, ki razkraja in odločuje sles, lajsa in pomirjuje dušljivi kašelj, odpravlja težkočo dušljivosti in zmanjšuje njih število. — Na stotine zdravnikov je oddalo mnenja o presenetljivo točnem učincu Thymomel Scillae pri oslovnem kašlu in drugih vrstah dušljivega kašla.

Prosim vprašajte svojega zdravnika.

1 steklenica 2-20 E. Po posti franko ako se pošlje naprej 2-20 E. 3 steklenice ako denar naprej 7- E. 10 steklenic ako denar naprej za 20- E.

Izdelenje in glavna zaloge

B. Fragnerja lekarna c. kr. dvorni dobavitelji

Praga III., št. 203.

Pazite na ime izdelka, izdelavala in na varstveno znak.

V. Ljubljani, v lekarnah.

Joe. Mayr, dr. G. Piccoli in Joe. Cittari.

Zenski vestnik.

Stojimo v času varstva otrok, stojimo pa obenem tudi v času, ki zahteva vztrajnega in napornega dela. In če živi tudi danes še na tisoč ljudi od same lenobe, ni to znamenje časa in ni to morda kak dokaz proti našim izvajanjem, ki jih hočemo podati v nastopnem. Teorije o vzgoji otrok se menjavajo in mnogo dobre, pa tudi mnogo slabega so prisneli s seboj. Vzgoja otrok je še danes nekako nerešen problem, ki ga skušajo razni poklicani in nepoklicni faktorji mrevariti.

Pred vsemi si je treba zapomniti, da prav zares lenih otrok ni. So pač otroci z večjim in z manjšim talentom, so živahni otroci, ki bi prevrnili vsé kar jim pride pod roke, in taki otroci so po navadi zelo dober in voljan material v roki razumnega vzgojitelja, sa pa tudi otroci, ki so podelovali od svojega očeta ali od svoje matere neko počasnost in neokretnost. Vendar pa v resnicu lenih otrok ni, in če vidimo otroka, katerega ne zanima nobena stvar, ki mu nič ne dela veselja, lahko trdimo z vso gotovostjo, da je tak otrok bolan. Pogosto pa mislimo tudi, če otrok v šoli ne napreduje, da je temu kriva lenoba, vendar pa temu ni tako.

Vsak otrok prinese že seboj na svet sprejemljivost za gotovo delo. En otrok se odlikuje recimo v ročnih delih, je sposoben za resno delo z ročami, med tem ko mu učenje prav čisto nič ne diši. Daj takemu otroku njegov starosti primereno delo, ki je naj izvrši z rokami in videl bo, da si bo pridobil s časom precej spremnosti v tem delu, če ga pa muči s stvarmi, ki mu ne vzbujajo zanimanja, bo zaspal in popolnoma po krivici ga bosil, da je len. Daj pa drugemu v roke tako delo kakršno si dal temu, nobenega veselja ne bo imel do nje, ga in če le mogoče, se ti bo izmuznil, da si poiše delo, ki odgovarja njegovim zmožnostim in njegovemu duševnemu razpoloženju. Napačno bi bilo enem kakor v drugem slučaju izreči sodbo, da je otrok len.

To degnati, kako delo pristoja temu ali onemu otroku, bi morala biti vodilna misel vsakega nötela. Seveda v naših krajih, kjer je za učitelja že težavno zapomniti si vse imena otrok, ki jih ima v svojem razredu in ko ubija skrb za življenje v učiteljevse vse ideale, s katerimi stopi po navadi vsak v svoj težavnini in odgovornosti polni poklic, je tako spoznanje otroške duše skoro nemogoče.

Da se zahteva neka povprečna izobrazba za vsakega otroka, je sicer pravilno, treba je, da se privadi vsak otrok onim stvarjem, ki jih potrebuje v svojem poznejšem življenju za svoj napredok, zgrešeno pa je misliti, da morajo otroci takozvanih višjih slojev se dokopati pod vsakim pogojem do »višje izobrazbe«. Prav pogosto se zgodi, da otrok, ki nima svoji naravi primerne dela, vsled neveselja do enega dela, ki se mu je vsljevalo, izgubi veselje do dela sploh in postane lenuh.

Lenoba se vzgaja, lenoba ni prirojena. Toda na kak način je treba otroka vzgojiti k delu? K delu pravim, ne k delavnosti, ker delavnost prinese vsak otrok, ki je zdrav in normalno razvit že s seboj na svet. Koliko truda stane otroka, predno se nauči stvari pravilno razločevati, predno se nauči govoriti in misliti pravilno. Če zaostaja otrok v teh kardinalnih zahteh za nadaljnvo vzgojo, ne pride nikomu na misel, da bi rekel, da je otrok len in da se samo iz lenobe ni naučil govoriti. Tako pa smo za obsodo pripravljene, če otrok ne napreduje v šoli ali pa zaostaja v tem ali onem predmetu. Delavnosti tedaj otroka ni treba učiti, pač pa ga je treba učiti dela. Tega pa se nauči edinole z delom samim. Videti mora, kako se dela in neči se mora v delu. Otrok, ki mu daš njegovemu duševnemu obzoru in njegovemu duševnemu razpoloženju primerno delo, se poprime tega dela z veseljem in vnero. Le poglejte delavec, če izvršuje na cesti svoj poklic, koliko gledalcev ima. Okrog piskoveza ti stoji po navadi polovica otrok iz hiše in pazno sledi njegovemu delu, pogumnejši ga izprašujejo in hočejo izvedeti od njega to in ono. Radovednost je to, bodo rekli nekateri. Res je radovednost, toda vzbujena iz interesa na delu, ki ga opravlja delavec. Le poglejte otroke, kako pazno sledi vsakemu delu, če popravljajo delavec vodnjak, če stavijo novo ograjo, če zidajo. Še celo podavajo delavcu kiadivo in nekako v čast si štejejo, če smejo pomagati. To ni govorila radovednost, ki se naslaja na novem, to je želje interes v otroci ki radi gledajo delavca pri njegovem delu, bodo gotovo enkrat spretni delavci, če jim izberu starši ta stan. Seveda ni izključeno, da taki otroci tudi v šoli dobro napredujejo in da se odlikujejo tudi v duševnem delu, vendar pa naj bi starši nikdar ne prezrli tega momenta, ter izbrali otroku, če bi slučajno ne kazal veselja do učenja, primerno delo.

Danes pride otrok la redkokdaj do tega, da vidi res delati. Delo se je umaknilo s ceste in iz odprtih prostorov v zaprte tovarne. Kovač, ki je imel od nekdaj največjo privlačnost za otroke, se je izvečine tudi zaprl, skratka, otroci danes nimajo več toliko priložnosti, da vidijo delaveca pri svojem delu. Izgotovljeno pride izvečine vse že na mesto, kjer se ima izvršiti kako večje delo, in to delo otroka ne zanima več v oni meri, kar oromo, pri katerem vidi, kako se razvija in kako raste pod roko delaveca njegovo delo. Otrok hoče pri delu tudi misliti, hoče opazovati in preudarja sam. Otrok, ki se je dela naučil pri delu, bo gotovo enkrat tuši sam dober delavec.

Velika industrija pa je temu v kvar. Le redko ima otrok priložnost pogledati v veliko delavnico in raznolikost dela, ki se opravlja v teh delavnicah in pospešuje razumevanja dela, ker s svojimi raznovrstnimi vitski ubija posameznosti.

Zato se je predlagalo od vzgojiteljev, ki so že naprej videli učinek velike industrije na otroka, da naj se ustanove šole za delo namesto šole za učenje. Res je tudi, da so šole v drugih modernih državah mnogo napredovale v tem oziru in se pretvorile v šole, ki poleg abstraktne učenja goje tudi dele, pri nas se je v tem oziru storilo prav prav malo. Nazorni pouk ne more nadomestiti živega življenja in otrok, ki vidi na sliki kovačnico ali delo na polju si prisvoji, če je njegova duša za to sprejemljiva nekaj pojmov, nikakor pa ne noben veselja do takega dela. Slika, dasiravno v nekaterih slučajih neizogiben priponomek, ne more nadomestiti življenja.

S tem pa nikakor ni receno, da naj bi se preustrojile šole v nekake delavnice. Učitelj ni vsaj po navadi ustvarjen za delaveca, od njega otroci tudi ne bodo imeli dosti dobička. Ce gremo konsekventno po tej poti, kakršno suo začrtali zgoraj, si je izvolil učitelj svoj poklic zato, ker je eutil zvanje za ta poklic in ker ni imel interesa do ročnega dela si je izbral duševno delo. Sam nikdar zadostno podnečen v delu ne more biti uzor za učencega se otroka. Če pa si je prisvojil učitelj spretnost v kaki stroki, bodisi cepljenje dreves, bodisi oskrbovanje evtičnjaka ali vrta sploh, ali če je dober risar, igra dobro na gosli, se zanima za rezbarstvo ali pa če si je učiteljica pridobila ta ali one spretnosti, naj jih nikar ne zapira pred mladimi radovednimi očmi. Ta a i oni otrok bo pokazal veselje do tega dela in če ima veselje se bo s časom dokopal tudi do spremnosti. Dogaja se to že danes tudi med našimi učitelji, ki so si ohranili pravstvo dušo, proste nekovane roke, in vendar se to ne dogaja v toliki meri kakor bi se moralno in kakor bi se v istini tudi godilo, če bi idealni učitelj ne moral gledati, da si zagotovi življenje s posranskim zaslužkom.

Kar more storiti šola v tem oziru, je samo zelo skromen surrogat. Vsi tako bistronumi eksperimenti ne dosezajo resničnega življenja. V to pa so poklicani starši, da pomagajo otroku razumevati njih delo. Vsakemu otroku ostane trajno v spominu dan, ko sime pomagati pri težavnem delu, ki da mnogo misliti. In če ni mogoče, da bi otrok bil prisoten pri kakem večjem delu, tisoč in tisoč milenosti je, ki so mu dostopne in v vsaki hiši, v najbogatejši in najrevnejši se najdejo dela, ki veselje otroka in so njegovi starosti primerne. Sveda to delo ne sme biti nekaj prisijenega. Otroka, ki ne kaže veselja do takega dela sicer pa dobro napreduje, ne muči z delom, za katero nima veselja.

Glavna stvar pa ostane, da se odpro delavnice in velika podjetja tudi otrokom, in to je naloga prizetih oblasti, da preskrbe, da se pripravijo otroci pod vodstvom učiteljev ali staršev tudi v delavnice, ki so jim sedaj zaprte. Enkratni poset seveda ne zadeže mnogo, tu je treba sistematičnega in preniščenega navodila.

POZOR!

Najnovejši in najfinješi

pletilni stroj

za jepice, negavice, in druge pletotine nudi vsakomur brez razlike trajen in dober zasluk.

Glavno zastopstvo in prodaja za Kranjsko, Primorsko itd. 232

Franc Kos
mehanična industrija pletenja
modno konfekcije

v Ljubljani, Št. Židovska ulica 3.
Prospekti in ceniki brezplačno.

Vsi oni, ki trpijo na kašju, bronhijalnem katarnu ter na zastarelem in zanemarenem revmatizmu naj čitajo sledeče.

Zlahko vestjo spricujem, da je zdravilo od »Goudron-a de Guyot« uspešno sredstvo in deluje kar najbolje proti boleznim, za katere je bilo priporočeno.

Ze več let sem bil napadan od nekoga krvnega kašja, ki je začenjal redno v jeseni in dobesedno do zime do takih stopinje da sem potreboval celo poletje da sem se okrepal, dasiravno me ta kašelj ni nikoli popolnoma zapustil.

No dobro »Goudron de Guyot« prekaša vse druge preparate, sirupe, pastilje i. t. d.

Potem ko sem zavzel samo nekaj, je tako močan kašelj, ki mi je večkrat, lomljeno provzročil in me je prisilil, da sem moral cele noči sedeč prebediti, ta popolnoma prenehel; in zato jaz na tem mestu izražam svojo hvalnosten. Vse moje zdravljenje je trajalo deset dni in ono zdravilo mi je zadobilo popolno zdravje, za katere sem se boril več let.

Vsi oni, ki so v istem stanu, naj se začeteče k temu sredstvu, jaz sem gotov, da se

zlasti zdravilo za dame, gospode in otroke je vedno za izberbo.

Vsakršna narocila se izvršujejo točno in po nizki cen. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih narocilih naj se blagovni vzorce poslati. 40

Najnovejša trgovina klavirjev

G. F. JURÁSEK,

prvi in edini češko-slovenski uglašen

valec klavirjev in trgovec

v Ljubljani, Poljanska cesta 13.

Priporočajo se

klavirji, pianini in har-

moniji nepre-

sešni po dobr

kakovost glasu

in solidni sesta-

vi. Vsa v to

strokspadajoča

popavila kakor

tudi uglaševanje

vseh sistemov

klavirjev izvršuje po jako nizkih brezkon-

kurenih cenah. Imenovana tvrdka vzame

starke klavirje v račun za najvišje cene, ako

se pri njej kupi nov klavir.

Za vsak pri njej

kupljeno instrument jamči imenovana tvrdka

10 let. »Glasbeni Matic« in drugim sloven-

skim zavodom uglašuje klavirje edinole-

koncesionirana tvrdka Jurásek.

Novo

dvostranske

slovenske

plošče!

Cena K 4/- in

po K 2.50.

Gramofoni od 25 kron naprej.

Dobi se tudi na mesečne obroke.

Združuje tudi kupljene teme gramofonov in razni plošči.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 26.

Josip Stupica
jermorar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svoje bogato zaloge najrazličnejših

konjskih oprav.

kakor tudi krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse

druge v sedlarstvu spadajoče potrebo-

ščine, kakor tudi že obrabljene vozove

in konjske oprave.

Naprodaj ima več lepih

E sani

Specialna trgovina

Hra

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Židovska ulica št. 5.

Prediskarija

Tamburiranje

Montiranje :-

Plisiranje :-:-:-

Spretnega
urarskega pomočnika
in učenca
sprejme
Matija Petrič, urar v Postojni.

Klet

se odda v najem s 1. majem 1911. Klet je prostorna in pripravna tudi za točenje čez ulico. Pripravna je ker je, suha, za druga skladisca. Klet se nahaja v Sp. Šiški št. 21. 545

Več se izve pri Val. Gregorcu v Mengšu.

Posojilnica v Mariboru

odda s 1. majem t. l. v najem

restavracija

v „Narodnem domu“.

Pismene ponudbe je vložiti
do 1. sušca t. l. pri ravnateljstvu
posojilnice.

Briljanti na obroke!

Vsek, ki podlje K 10—, dobi takoj prsten 14 karatov zlat vertikal protes c. k. puciran, okoli 4 grame težak. Dalje prsten briljanti protes najmodern. stilom. 2 briljanta in safir za K 150— tudi na obroke po mojih najprednejših pogodbah 4 K mesečno. Pošte se tudi lahko po povzetju zneska K 10—. Prvič se na vse kraje. Debelost prota naj se skriva v milimetrih ali pošte progica papirja.

FR. LIECHNERER, Štociava, (Landsberg) Moravsko.

Poročne prstane

1345

kakor tudi drugo zlatino pri
poroča po nizki ceni

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg 26.

Pošiljam cenikovo brezplačno.

JLLUSION
SPANSKI BEZEG

En atom
zadostuje.

Cena
K 4—.

Cvetne kapljice

brez alkohola v svetilniku.
Čudovit varljivo naraven vonj
svojega španskega bezga.

Bruselj 1910:
Grand prix.

Juri Dralle,
Hamburg in Podmokli n. L.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znamenite Groharjeve slike

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Knjige s slikami za otroke:

Deca romo okrog doma, broš.	K — 24	* Knjžica za mladino 21, 24 zv. à K — 50
Naše domače živali, broš.	— 40	13, 14, 26, 29, 30, 31 zvez. à .. 1—
Noetova barka broš.	— 50	27 in 28 zvezek à .. 2—
Kaj priopoveduje čarownica, broš.	— 20	** Kapitan Žar ali klet v tihem
" na lepenki	— 40	morju, vez. .. 1— 20
Podobe iz živalstva, broš.	— 80	Kočevar F.: Mlinarjev Janez.
" (Leporelo)	— 50	Zgodovinska povest .. — 80
Pavluša " in nusa	— 60	Kosi Ant.: Zlate jagode. Zbirka
Palčki Poljanci	— 60	basni, vez. .. 1—
Radost malih, broš.	— 40	Spisi Kristofa Šmidta:
Snegulčica, broš.	— 20	Ljudevit Hrastar: Gobček .. — 80
" na lepenki	— 40	Jozafat: Kraljevi sin Indije .. — 80
Trnjeva rožica	— 60	Pridni Janezek in hudočni Mihec .. 1—
Vesela mladina, broš.	— 80	Kanarček: Kresnica. Kapelica v
Vesela družica	— 70	gozdu .. — 60
Zlata radost	— 40	Slavček .. — 60
(Leporelo)	— 50	Ferdinand .. — 60
Zivali naše prijateljice, broš.	— 70	Jagnje. Starček z gore .. — 80
Modri Janko	2.40	Pirhi. Ivan turški suženj. Krščanska obitelj .. — 80

Knjige za slikanje:

Tuckov, Zaklad za otroke	K 1—	* Knjžica za mladino 21, 24 zv. à K — 50
» Otroški vrtec	— 1—	13, 14, 26, 29, 30, 31 zvez. à .. 1—
» Za kratek čas	— 1—	27 in 28 zvezek à .. 2—
» Mladi umetniki	— 1—	** Kapitan Žar ali klet v tihem
Mladinski spisi:		morju, vez. .. 1— 20
Amicis: Srce, 4 zvezki à 40 h K	1.60	Kočevar F.: Mlinarjev Janez.
Andersen: Pravljice za mladino,		Zgodovinska povest .. — 80
vez.	1—	Kosi Ant.: Zlate jagode. Zbirka
Brinari: Medvedji lov. Čukova go-		basni, vez. .. 1—
stija, kart.	— 80	Spisi Kristofa Šmidta:
Campe: Odkritje Amerike	— 2—	Ljudevit Hrastar: Gobček .. — 80
Cegnar Fr.: Babica. Povest	— 20	Jozafat: Kraljevi sin Indije .. — 80
Cigler Janez: Srca v nesreči	— 76	Pridni Janezek in hudočni Mihec .. 1—
Freuenfeld Jos.: Venček pravljic		Kanarček: Kresnica. Kapelica v
in pravljice	— 40	gozdu .. — 60
Gangi Eng. Pisanice	— 50	Slavček .. — 60
" Zbrani spisi za mladino	— 1—	Ferdinand .. — 60
Hubad Fran: Pravljice za mladino I. in II. zv. à 40 h	— 80	Jagnje. Starček z gore .. — 80

Narodna knjigarna v Ljubljani
Prešernova ulica štev. 7.

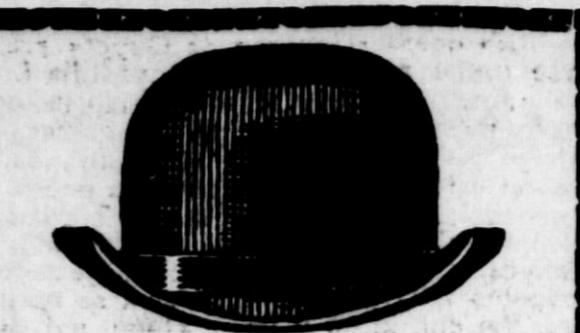
August Repič

bader v Ljubljani 40

: Kolazito itd. II. 16 (v Trnovcu) :
izdeluje, popravlja in prodaja vsakovrstne

sode

po najnižji cenah.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11
priporoča

klobuke

cilindre, čepice itd.
najnovije fasone
po najnižji ceni.

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Škofijsko 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

Podnik v Ameriko

Kateri delijo dobro, po ceni in

zanesljivo potovati na se obrežje

Simon na Kmetetra

v Ljubljani Kolodvorško ulico 26.

Obzervatorij Pojasnila bojo se brezplačno.

F. K. Kaiser puškar

v Ljubljani, Štelenburgove ulice št. 6

priporoča svojo bogato zaloge raznovrstnih

pušk in samokresov

lovcih potrebnih, vseh del koles (Oklikov)

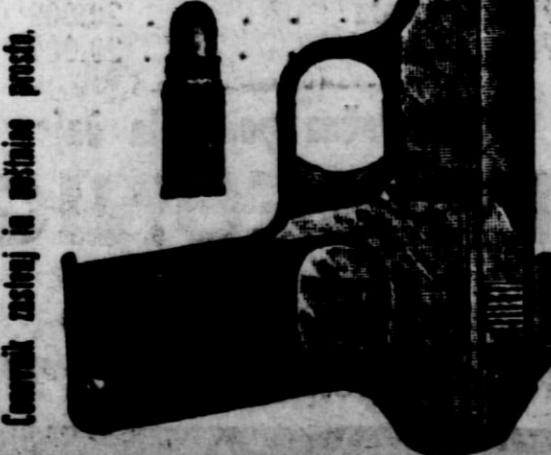
hakeri tudi

umestalni ogenj

po najnižji cenah.

Popravlja puški, samokresov in

hakičev, tudi pa salinice.

1 do 8 vmesnoj obratnih stroškov

na uro in HP z mojim pet.

od 16 HP naprej;

4 do 5 vmes.

pri mojih

petrolinskih motorjih

in petrolinskih lokomobilih, dalje 2—3 HP

tudi stojec motorje

Teorjev motorjev

I. WARCHALOWSKI

Domžalec III. Padusko 1.

Na tisoče motorjev v

ratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolini motorji

z mešanimi pri-

strelam in za stare olje

od 16 HP naprej;

4 do 5 vmes.

pri mojih

petrolinskih motorjih

in petrolinskih lokomobilih, dalje 2—3 HP

tudi stojec motorje

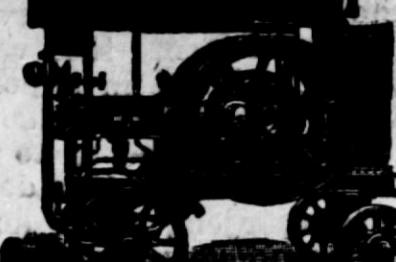
Teorjev motorjev

I. WARCHALOWSKI

Domžalec III. Padusko 1.

Na tisoče motorjev v

ratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolini motorji

z mešanimi pri-

strelam in za stare olje

od 16 HP naprej;

4 do 5 vmes.

pri mojih

petrolinskih motorjih

in petrolinskih lokomobilih, dalje 2—3 HP

tudi stojec motorje

Teorjev motorjev

I. WARCHALOWSKI

Domžalec III. Padusko 1.

Na tisoče motorjev v

ratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolini motorji

z mešanimi pri-

strelam in za stare olje

od 16 HP naprej;

4 do 5 vmes.

pri mojih

petrolinskih motorjih

in petrolinskih lokomobilih, dalje 2—3 HP

tudi stojec motorje

Teorjev motorjev

I. WARCHALOWSKI

Domžalec III. Padusko 1.

Na tisoče motorjev v

ratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolini motorji

z mešanimi pri-

strelam in za stare olje

od 16 HP naprej;

4 do 5 vmes.

Julija Štor

Prešernovih ulicah štev. 5.
Največja zalog začita, danačka in obutih
čevljiv, čevlje za leva-tensk in pribitih
golenskih gorskih čevljiv.
Mogentna in
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.
8271

Julija Štor
Prešernove ulice 5.
Ljubljana.

Najpriležnejši čevlji sedanjosti.

Slovenski optični zavod

Cenik
brezplačno!

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg štev. 26

priporoča veliko zalog raznih očal, ščipalcev, topomerjev, barometrov, daljnogledov itd. — Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu. V strokovnjaško dobro urejeni delavnici se vstavlajo nova stekla v očala in v ščipalce in izvršujejo vsa optična popravila dobro in ceno.

Zlatnina, razne ure, prstani, uhani, verižice, naprsne igle itd.

1874 ustanovljeno

M. Klander, Kranj

Pri prodaji do 100% dobička

1874 ustanovljeno

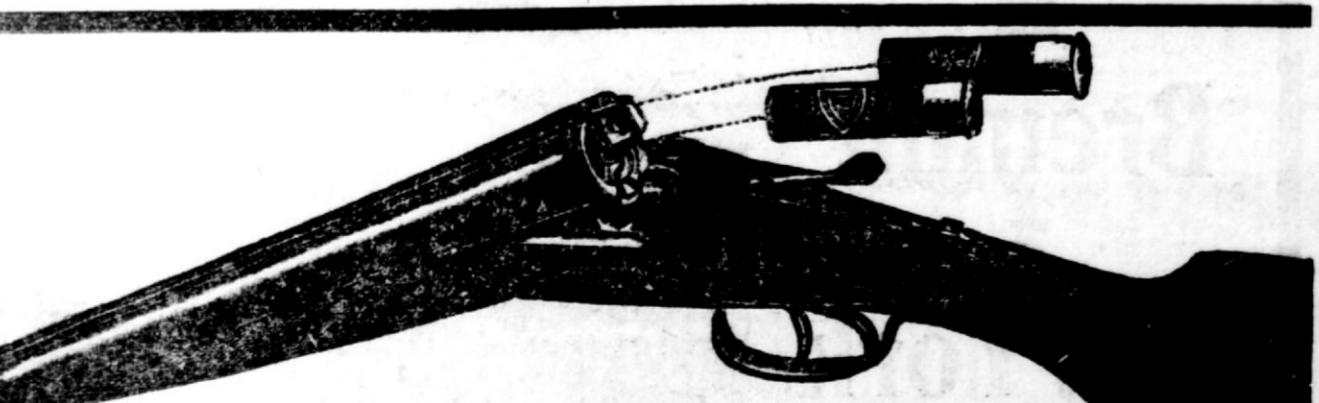
Prva jutrošnjica izdelovalnica kandit in slastičar

Cenik franko in zastonj

1874 ustanovljeno

Slav. občinstvu v mestu in na deželi vladno priporočam največjo zalogu krasnih nagrobnih vencev in trakov z napisom. Zunanja narčila se izvršujejo hitro in točno. Cene brez konkurence. V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

FR. IGLIČ Ljubljana Mestni trg 11-12.

Ljubljana Fr. Ševčík Židovska ul. 7.

puškar priporoča svojo veliko zaloge raznovrstnih pušk in samokresov lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sruških in čeških strojev preizkušenih pušč, za katere jamčim za dober streln. Posebno priporočam lahke trocevke in puške Beck s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi veliko zaloge vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah. Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje začteni in poštimo preto.

Ključavnica

Ig. Faschinga vdova
Poljanški nasip št. 8.
Reichova hiša.
Vsička zalog
štodilnih ognjišč.
Izvrstne in solidne dele.
Cene zmerne. Popravila se
tečno izvršujejo.

Največja zalog učinkovitih in najfinijih
otroških vozičkov
za navadno do najfinije.

Žlime.
M. Paklč
v Ljubljani.
Komunik namenkom se
petila s povratom.

Josip Rojina
krojač prve vrste
Se nahaja sedaj v lastni hiši
Franca Jožeta cesta 3.
konkurira z največjimi tvrdkami
glede finega kroja in ele-
gantne izvršitve.
Tvornična zaloga najfinijih ang.
in franc. specijalitet blaga.
Zavod za uniformiranje.

Najboljši kosmetični predmeti
za obleganje polti in telesa so:

A milo po 80 h,
da cream po 1 K;
da Menthol : usna voda po 1 K;
zobni prašek po 60h;
za ohranitev in rast las:
da lasna voda po 1 K;
da lasna pomada 1 K.

Ta lekarna obstoji že nad 300 let.
Orlovi lekarni
Ph. Mr. Josip Čižmár
v Ljubljani.
Kupujte zaupno te domače izdelke!

Odlkovana
Prva kranjska
tvornica klavirjev

Ljubljana

Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša

RUDOLF A. WARBIKE

Eksport v vse dežele.
Janetovo šest let.

Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja
solidno narejene pianine, klavirje in
harmonije tudi samoigralne
za gotov denar, na dolga od-
plačila ali napovede.

Poprave in ugaševanja se izvršujejo točno
in računljivo majeone.

Največja zavorata na avstrijskem jugu.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljsko premoščopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj priznano Izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od
avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in
podorne trdote dolet nadzirilajoči dobroti kakor tudi svoje priznane Izvrstne apno.

Priporočila in izpričevala 205
raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
Številka
154.

Brata EBERL

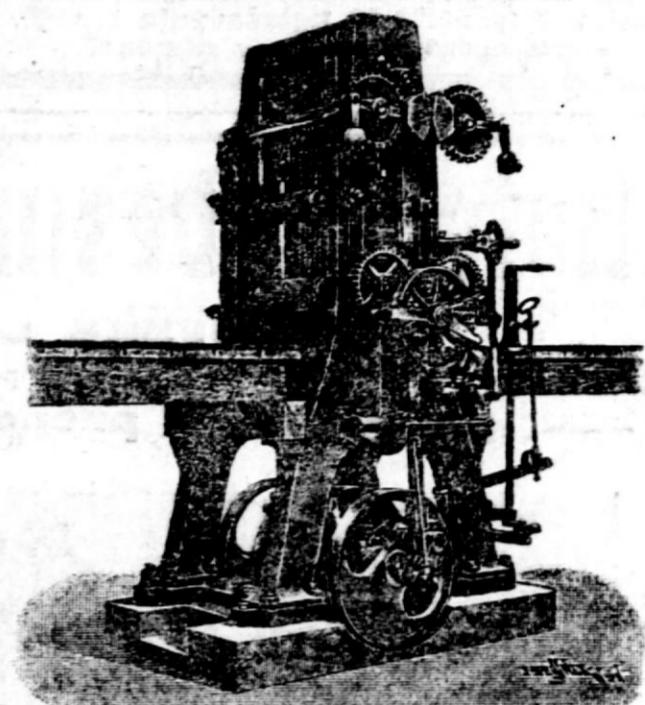
črkoslikarja, lakirarja, stavbna
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Delavnica: Igriska ulica štev. 6.
Električna sila.

Ustanovljeno 1853.

G. Topham & Co.

družba z omej. zavezo
tvornica za stroje in
železolivnica
Dunaj XI., Gudrunstr. 159
grade za specialiteto:
polne jarme vseh vrst za parne
in vodne žage,
vse stroje za obdelovanje
lesa : krožne žage, trakovne žage
stroje za oblanje, stroje za skob-
ljenje (Fräsmaschine), stroje za
luščenje furnirja, stroje za upognjenje pohištvo, stroje za sodarje, transmisije.
Prospekti, proračuni stroškov obisk inženirja zastonj.

192

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparnimi iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland,
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpnom in Novim Yorkom je snažnost,
izborna hrana, vijudna potrebu in spalnice po
novem urejene v'kajite za 2,4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter trajta vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak 4.rek popoldne
Naši parni vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
Franc Dolenc
v Ljubljani,
Kolodvorska ulica
odslej od zunanjega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

Anversa
New York

350

Naznanilo in priporočilo.

Odlkovano vrtinarstvo in semenska trgo-
vina za debelo in za drobno, edina na
Kranjskem strokovno urejena, naznanja da je

Ilustrovani cenik

za leto 1911 in sicer letos že 37. leto izšel in se
na željo dobi brezplačno.

Za obilno naročbo se priporočam z odličnim spoštovanjem

ALOJZIU KORSIKA
v Ljubljani, v Janu 1911, Blatnica cesta 1 ali Vrata 1.

350

350

350

350

350

350

350

350

350

350

350

350

350

350

350

350

350

350

Štedilna ognjišča „Triumph“

za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakrni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznana. Priznana tudi kot najboljši in najprečnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. Specjalista: Štedilna ognjišča za hotela, gostilne, restavracije, kavarne L. dr. Čenki in proračuni na razpolago. Glavni katalog 2040 franko proti dopisom znamki.

Tvornica za štedilna ognjišča Triumph

S. Goldschmidt & sin, Wels 18, Gorenje Štajersko.

C. kr. izvedenec in učitelj „Glasbene matice“

LJUBLJANA ALFONZ BREZNIK LJUBLJANA

Kongresni trg št. 13.

Največja, najstarejša in edina domača tvrdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev.

Velikanska zalogalca vsega glasb. orodja, kakor: violini, citri, kitari, tamburi, harmoniki, klarineti itd., najboljših stran (tudi Weicheld) ter muškatil. Prodaja na čudočito majhne obroke tudi brez zadatka, tako, da je vsakomur dana prilika, izogniti se vsiljivemu „potolnu“ ter si na najugodnejši način odplačevanja nabaviti instrument prve vrste. Dvorna firma klavirjev Czapek, Högl & Heitmann, Stolzhammer in Rösler ter Hörigel in Maiburg (amer. harmi.) so svoje zastopstvo za Kranjsko meni poverile in imam le jaz izključno edini te znamenite instrumente v najv. zalogi in izbi. 10 letno pismo. Popravila in ugaševanja klavirjev in vseh glasbil po najnižjih cenah. Stari klavirji se najugodnejše jemljo v zameno. — Najnižja izposojevalnina. — 27/

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikovška cesta štev. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu. —

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. —

Lastnik: Jvan Millonig.

Jvan Jax in sin

v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogu

voznih koles.

358

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Najnovejša iznajdba!

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

s 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave, ki od desne in leve strani vlečejo in mečajo vodo. — V vsakem položaju deluječe kretanje brizgalnic nepotrebno.

Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic slediča gasilna društva Krško, Kostanjeviča, Bohinjska Bistrica, Medilnik, Šenčur, Korenska Bela, Hrušica, Zgornja Ščavnica, Dravje, Spodnja Idrija, Preddvor, Šent Jurij, Stobišča, Trzin, Žabnica, Rovinj, Volčka Loka, Kamna Gorica, Stozice, Vaita vas, Št. Peter na Dolenjskem.

R. A. SMEKAL

v Zagrebu

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekir, sekalk in gospodarskih strojev ter motornih milinov.

Oplačevanje na obroke

129 odlikovanj!

150

Anton Presker

krojač 40

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svoje

veliko zalogalca gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremičljivih havelokov itd. itd. Oblike po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg štev. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,
Kolodvorska ulica št. 6.

g. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine

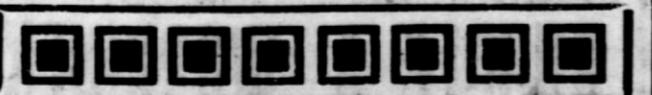
priporoča

klobuke

slamnike

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

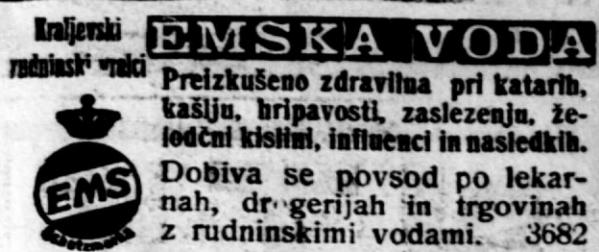

Najnižje cene

**Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani,
največja slovenska pivovarna, priporoča svoja svetla in črna piva.**

Ravnateljstvo v Laškem trgu.

1464

Kako si upaš mi prinesi kaj drugega,
nego preizkušeno dobri
„Ottoman“-cigaretni papir ali stročnice.

IV
366

Posestvo

v vasi Dolga vas pri Kočevju je naprodaj ali se pa da v najem za dobo pet let. Vpraša se pri Jos. Tomitz, štev. 30 v Dolgi vasi pri Kočevju. 622

Voznih koles tvornica Janus.

3 letno jamstvo.

Najboljši nakupni vir za vozna kolesa, šivalne stroje, pnevmatike in pritikline. Kolesa „Janus“ s triletnim jamstvom od K 95— naprej plašči od K 450, zrčne cevi, prima, ne iz več kosov, od K 3—, acetilenske svetiljke od K 2—, kolotečni zvonci od K 1—, ročni zvonci od 30 vinjarjev naprej. Držalniki od 30 vin., verižice, prima od K 270 naprej. Prosteteče pesta, sedla, torbice, osi in kone za vse sisteme, kolčniki, cevi vseh razsežnosti itd. najceneje. Lastni zavod za popravila, ponikjanje in emajliranje. Vsek dan se razpoljila po pošti. Zahtevajte krasni katalog 1911 gratis in franko. Uvozna tvrda za industrijo vozil koles. 605

MAKS SKUTECKY, Dunaj,
I. Stubenring 6.

podružnica v Trstu
Via S. Nicolo št. 30.

! Kdo !

kupi enonadstropno moderno zidano rodbinsko hišo v mestu Voitsberg (Köflachška železnica) na Stajerskem, na prometni cesti z vrom in nekaj polja, z urejenimi kadnimi kopelmi z električnim obratom in razsvetljavo. Cena 28.000 K. Več pove Franz Horneck, Grader, Heinrichstr. 11.

610

Predtiskarija. Risarski ateli. Pisiranje, knifranje, montiranje. Tamburiranje in vezenje na roko.

Največja zaloge ženskih ročnih del in vsakovrstnega materijala.

je najboljše čistilo za čevje. Dobiva se povod. Na loki razstavlji na Dunaju oddikovan zlato svetinja.

Najboljše in najsigurneje sredstvo zoper

rdeč nos

ki v kratkem času odpravi rdečico in vse druge bolezni v nosu je

„Kornelija“. Razpošilja z natančnim pojasnilom po povzetju treh krov N. M. E. Medlog, Celje št. 16, Štajersko. 295

Pristna brnska sukna.

Pomladna in poletna sezija 1911.

Kupon	1 kupon	7	kron
Metr. 3'10 dolg	1 kupon	10	kron
za kompletno moško obleko	1 kupon	12	kron
(suknja, hlače, te-	1 kupon	15	kron
lovniki) stane samo	1 kupon	17	kron
Dupon	1 kupon	18	kron
Kupon za črno salonsko obleko 20 K	1 kupon	20	kron
dajte blago za površnike, turistovski			
lodeni, svilni kamgarji itd. itd. raz-			
pošilja po tvorniških cenah kot solidna			
in poštena vrlo znana 472			
zaloge tvornice sukna			

Siegel-Imhof v Brnu.

Vzorce gratis in poštne prosto.

Prednosti privatnih odjemalcev, ako blago naroča direkto pri firmi Siegel-Imhof so precej večje.

Zaradi silnega prometa blaga vedno največja fabrika

popolnoma svežega blaga. — Stalne najnižje cene.

Tudi najmanjša naročila se po vzoru vnesto izvrši.

Varstvena znamka:
Sidro. 179

Liniment. Capsici comp.

Nádomestilo za

PAIN-EXPELLER s sidrom

priznano izborno, bolečine tolazeče in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd. po 80 h, K 140 in 2— se dobiva v vseh lekarinah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jem jejo le originalne steklenice v škatljicah z našo varstveno znamko „sidrom“, potem je vsakdo prepričan, da je dobil originalni izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna
pri „Zlatem levu“
v Pragi, Elišina č. 5 nov.

Varstvena znamka:
Kraljevské zdroje

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

.. . vzajemno zavarovalna banka v Pragi. .. .

Reservni fondi K 48.12.707— Izplačano odškodnine in kapitalije K 109.356.860—

Po velikosti druga vzajemna zavarovalna naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vse pojasnila daje: Generalno zastopstvo v Ljubljani

čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodki ulici štev. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantnejše. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnokoristne namene.

Živnostenska banka

Vloge na knjižice

od dneva vloge 4% do dneva vzdiga.

Reservni in varnostni zakladi 16 milijonov krov.

IZVRŠUJE VSAKOVRSTNE BANČNE TRANSAKCIJE POD NAJKULANTNEJŠIMI POGOJI.

Dinamo stroji in električni motorji. Naprave za električno razsvetljavo in prevajanje električne sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavni in dvigali. Običnice in žarnice vseh vrst.

Elektrotehnička delniška družba

preje Kolben in dr.

Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh električnih strojev drugih tvrdk. Vse potrebe za instaliranje. Odlitki iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška kovna litina iz lastnih velikih livarev in jeklarev. (Za vele- in male obrt.)

☰ Praga-Vysocany. ☰

Modna trgovina

v Ljubljani

3101

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago.

Nizke cene.

Vzord počitne presti.

ANTON SCHUSTER

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, delen cefir, batist, kreton, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

Neopravičljivo je,

akto ne rabite mojih higienskih špecialitet, ki nudijo zanesljivo varstvo in varnost. Tucat K 4, 6, 10 in 12. — **Novo!**
Vsak tucat se pred pošiljatvijo preizkus in opremi s plombo.

Pošuje se skrivaj.

Edvard Redlich, trgovina z gumastim blagom, Dunaj VI, Gumpendorferstr. 28/31.

Izdelenatelj vozov

Franc Visjan

Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogu
novih in že rabljenih

VOZOV.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC

LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

JE ŠAMPANJEC
NAJVIŠJEGA ...
DVORA IN
ARISTOKRACIJE

4021

Superfosfati

mineralni in animalni
najbolj preizkušeno
najbolj zanesljivo
fosforevo - kislinsko

gnojilo za vse zemlje

Vsebina strogo zajamčena.
Javnevo za najhitrejši učinek.
Najvišji doseg. Za spomladnjo

DALJE:

amonijakov, kalijev in solitrove superfosfate dobavljajo
vse tvornice za zemeljsko gnojilo, kompozitki, kmetijske
zadruge in društva.

Pisarna v Pragi, Příkopy štev. 17.

V življenju nikdar več!
Namesto 16 kron samo 6 kron.

Ker semo ceno kupil veliko
tvornico ur prodajan svojo
kovinsko

uro remontoirko
iz „Gloria“
imit. srebra

z dvojnim pokrovom,
38 urahn. Izvrstni
remont. Kolesjčem, te-
kočom na kamelijs,
prkrasno lepo
okrovje z vrezanim
grbom, konjem, je-
lemon ali levom, do-
kater bo kaž zaloge
za smetno nizko ceno

: 6 kron komad :

Primerja „Gloria“ verižica zraven 1 K

3 leta jamstva. — Razpolaganje po povzetju.

Prvotno
MAKS BÖHNE
Dunaj IV., Margaretenstrasse 27/68.

Fran Sax

Ljubljana, Gradišče 7
„Pri kroni“

slovenski elektrotehnik,
oblastv. koncesijoniran
inštalater za male in
veletoke.

Uvaja: električne naprave
za luč in moč (izven ljubljans-
kega mestnega omrežja) strogo
po tozadenvih predpisih; elektr.
zvonila, telefone itd.

:: Strokovnjak za strelovode. ::

Blago samo prve vrste na razpolago

Mične novosti

plesnih in družabnih čevljev

so ravnotkar dospele!

Okusni plesni čevlji od **3·20** naprej. čevlji z zapon od **4·20** naprej.

Največja izbira čevljev vsake vrste, po najnižjih
stalnih, v podplate vtišnjениh tvorniških cenah.

Velelegantni

ALFRED FRÄNKEL, komanditna družba.

Prodajališče: LJUBLJANA, Stritarjeva ulica št. 9.

120 prodajališč po vseh vojnih mestih tujemestru in inozemstvu.